

BIBLIOTECA DE LITERATURĂ UNIVERSALĂ

SHAKESPEARE

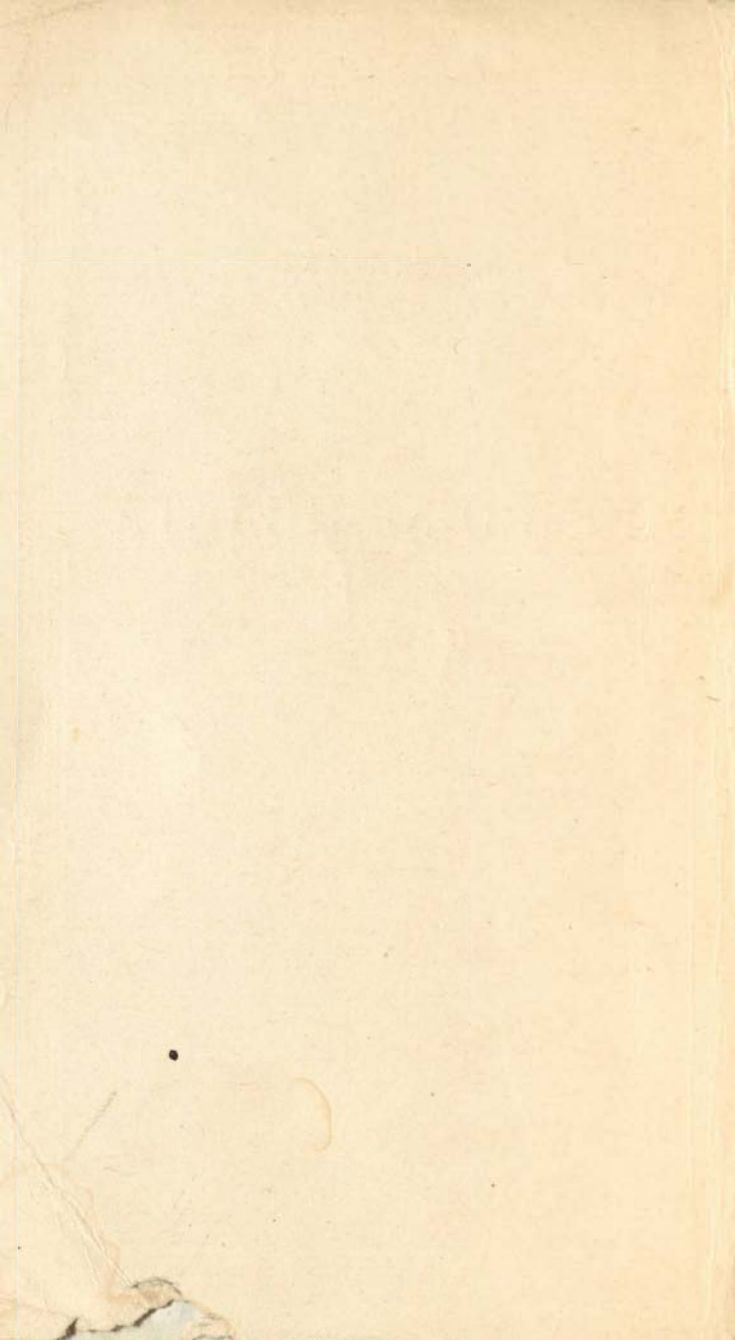
ROMEO ȘI JULIETA

COMEDIE ÎN 5 ACTE

Traducere în forma originală
de ȘT. O. IOSIF
revăzută de P. Grimm

FUNDAȚIA REGELE MIHAI I

ROMEO ȘI JULIETA

TITUS FURDZI

BIBLIOTECA DE LITERATURĂ UNIVERSALĂ

WILLIAM SHAKESPEARE

ROMEO ȘI JULIETA

Traducere în forma originală de ȘT. O. IOSIF

revăzută de P. GRIMM

TITUS FURDOL

FUNDAȚIA REGELE MIHAI I
BUCUREȘTI, 1945

820-2=59.0

570856V

Biblioteca Județeană

— CLUJ —

570.856

A C T U L I

PROLOGUL

(Intră Corul)

CORUL

Aicea, în Verona 'ncântătoare,
A două neamuri mândre veche ură
A izbucnit din nou, prin certuri care
Să curgă sânge mult de frați făcură.
Din cele două case 'ndușmănite
Ies doi îndrăgostiți loviți de soarte,
Și vrajba cu nenorociri cumplite
Sfârșește prin a tinerilor moarte.
Iubirea lor cu soartă 'ngrozitoare,
Și ura ce nu poate fi 'mpăcată
Decât cu moartea scumpelor odoare,
Pe scenă 'n două ceasuri vi se-arată.
De-aveți răbdare s'ascultați acestea,
Ne-om strădui să 'nfățișăm povestea.

SCENA I-a

O PIAȚĂ PUBLICĂ — SAMSON ȘI GREGORIO

SAMSON

Pe legea mea, Gregorio, să nu le mai permitem să ne ia de sus.

GREGORIO

Nu, firește, căci am rămânea pe jos.

SAMSON

Vreau să spun că dacă ne-or mai lua la vale, să ne ținem la înălțime.

GREGORIO

Da, numai bagă de seamă, să nu ajungi la înălțimea furcilor!

SAMSON

Eu, când mă scoate cineva din țâțâni, nu știu multe.

GREGORIO

Și eu nu știu multe care să te scoată din țâțâni.

SAMSON

O javră din casa Montague mă scoate din țâțâni.

GREGORIO

A scoate din țâțâni se cheamă a urni din loc; dar viteazul stă locului. De aceea, pe semne, când tu ești scos din țâțâni, nimeni nu se mai poate ține de tine.

SAMSON

O javră din casa Montague are să mă țină locului!
Am să dau de zid pe toți bărbații și pe toate femeile
din casa Montague.

GREGORIO

Atunci ești un om slab, că numai cei slabi se dau
pe lângă ziduri.

SAMSON

Ai dreptate și de aceea femeile, care sunt vase de
lut ce se sparg lesne, totdeauna date la zid. De aceea
am să arunc peste zid pe bărbați și am să îndes în
ziduri pe femei.

GREGORIO

Cearța e între domnii noștri și între noi, slugile.

SAMSON

Ce-mi pasă! Am să fiu neom, și după ce-oi da gata
pe bărbați, mă leg de fete. Are să fie vai și amar de
pielea lor.

GREGORIO

De pielea fetelor?

SAMSON

De pielea fetelor ori de fetia lor. Tot una-i!

GREGORIO

Nu-i tot una pentru cine-o s'o pată.

SAMSON

O, au s'o pată cu mine, n'ai tu grijă! Știi că sunt un om și jumătate!

GREGORIO

Tot e bine că nu ești o jumătate de om! Scoate spanga, uite că vin doi de-ai lui Montague.

(Intră Abraham și Baltazar)

SAMSON

Gata! Incepe tu sfada, eu te apăr din dos.

GREGORIO

Din dos? Vrei să dai dosul?

SAMSON

Nu te teme de mine.

GREGORIO

Nu, zău, să mă tem eu de tine?

SAMSON

Lasă atunci să fie legea cu noi, lasă-i pe ei să înceapă.

GREGORIO

Am să strâmb din nas, când or trece. Zică ce-or pofti.

SAMSON

Ce-or îndrăzni, vrei să zici. Eu am să le dau cu tifla: dacă s'o prinde, ei se fac de răs.

ABRAHAM

Nouă ne dai cu tifla, signore?

SAMSON (la o parte, către Gregorio)

E de partea noastră dreptatea, dacă
zic da?

GREGORIO (la o parte, către Samson)

Nu.

SAMSON

Nu, signore. Nu vă dau cu tifla, signore. Dar dau și
eu așa, cu tifla, signore.

GREGORIO

Cauți ceartă, signore?

ABRAHAM

Ceartă, signore? Nu, signore!

SAMSON

Altcum, de cauți ceartă, sunt la dispoziția dumitale.
Slujesc un stăpân tot așa de bun ca și al dumitale.

ABRAHAM

Nu mai bun.

SAMSON

Bine, signore.

(Intră Benvolio)

GREGORIO

Zi mai bun: uite că vine un văr al stăpânului nostru.

SAMSON

Ba da, mai bun, signore!

ABRAHAM

Minți!

SAMSON

Trageți spada, dacă vă dă mâna! Hai, Gregorio,
nu-ți uita lovitura cea faimoasă! (Se bat)

BENVOLIO

Nebunilor, vârâți spadele în teacă! Nu știți ce faceți!
(Intră Tybalt)

TYBALT

Ce, te iei la harță

Cu slugile? Aici, Benvolio!

Privește-ți moartea 'n față!

BENVOLIO

Eu fac pace

Intoarce-ți spada 'n teacă, sau mai bine

Ajută-mi să-i despart.

TYBALT

Nu ți-e rușine

Cu spada 'n mână să vorbești de pace?

Urăsc cuvântul cum urăsc gheena,

Ca și pe toți Montaghii și pe tine!

Mișelule! Azi între noi se-alege! (Se luptă)

UN CETĂȚEAN

Săriți! Săriți! Goniți-i cu ciomege!

Jos Capulet! Jos Montague!

(Intră Capulet în halat de noapte și contesa Capulet)

CAPULET

Ce-i larma

Aceasta? Dați-mi spada mea cea lungă!

CONTESA CAPULET

Nu, cârja! Cârja! Ce să faci cu spada?

(Intră Montague și Contesa Montague)

CAPULET

Vreau spada mea! Nu vezi cum mă sfidează

Cu arma 'n mână Montague bătrânul?

MONTAGUE

Rușine, Capulet! Ești un mișel!

CONTESA MONTAGUE

Nu! Nu vei face niciun pas spre el!

(Intră Ducele Escalus cu suită)

DUCELE

Supuși rebeli! Dușmani ai păcii care

Mânjiți cu sânge de vecin oțelul!

Creștini sunteți? Nu, — fiare ce vărsați

Izvorul purpur ce vă curge 'n vine,

Spre-a stinge focul unei uri haine!

Jos armele! De-osânda cea mai cruntă

Se fac părtași toți cei ce legea 'nfruntă,
 Și luați aminte ce mâhnitul Duce
 Azi în auzul tuturor v'aduce:
 De trei ori, Montague și Capulet,
 Iscarăți din senin gâlcevi civile,
 De trei ori ați silit, în aste zile,
 Pe Veronejii doritori de pace
 Și 'ncărunțiți în cinste, să-și desbrace
 Podoaba mândră ce frumos le șade
 Și 'n mâni să prindă vechile lor sulii
 Mâncate de rugină, și pe ulii
 Să lupte pentru ura ce vă roade!
 De turburați orașul înc'odată,
 Plătiți cu viața pacea turburată.
 Și-acum voi toți ceilalți plecați în pace.
 Bătrâne Capulet, tu mă urmează,
 Tu, Montague veni-vei dup'amiază
 La curtea noastră s'affli ce ne place
 Să hotărîm în pricina aceasta.
 Plecați, vă zic, de puneți preț pe viață!
 (Pleacă toți, afară de Montague, Contesa Montague și Benvolio)

MONTAGUE

Nepoate, spune: tu ai fost de față,
 Cine-a'nceput? cum a venit năpasta?

BENVOLIO

Când am sosit, se 'ncăierase bine
 Slujitorimea noastră cu a lor.
 Eu sar cu spada 'n mână să-i despart,

Atunci apare 'nvăpăiatul Tybalt,
 El mă provoacă, învârtindu-și pala
 Pe după cap, dar sfârtică doar vântul,
 Ce șueră bătându-și joc de dânsul.
 Pe când schimbăm noi lovituri și ghionturi,
 S'adună gloata, crește 'nvălmășala,
 Când iată vine Ducele...

CONTESA MONTAGUE

Dar unde-i

Romeo?... L-ai văzut? Ce bine-mi pare
 Că el n'a fost...

BENVOLIO

Contesă, azi la ceasul

Când nu mijise încă sfântul soare
 La geamul aurit al aurorii,
 Spre câmp mă duse în neștire pasul...
 Acolo, pe alei, sub sicomorii
 Ce se întind spre-apus de-oraș, văzui
 Pe fiul vostru rătăcind, dar care
 Văzându-mă se adânci 'n umbrare.
 Înțelesei atunci dorința lui
 De-a fi lăsat să meargă 'ntr'ale sale
 Chiar eu fiindu-mi mie de prisos —
 Așa că fiecare bucuros
 Fugi de cel care-i fugea din cale.

MONTAGUE

Știm că sporește 'n dimineți senine
 Cu lacrimi roua, și cu-adânci suspine

Cu nori din suflet înmulțește norii;
 Când însă dela patul aurorii
 Voiosul soare trage la o parte
 Perdelele de umbră, trist de moarte
 Și palid mi se 'ntoarce acas' feciorul
 Și, ocolind lumina, trage storul,
 Gonește-afară ziua cea frumoasă
 Și-o noapte nouă-și face-ascuns în casă,
 Cu-aceste gânduri soartă rea-l așteaptă,
 De nu cumva un sfat bun îl îndreaptă.

BENVOLIO

Dar pricina, O nobil unchi, n'o știi?

MONTAGUE

N'o știi și vai, nici nu o pot ghici...

BENVOLIO

Nu l-ai luat din scurt?

MONTAGUE

Orice mijloace
 S'au dovedit zadarnice. El tace
 Ne-având alt confident decât pe sine,
 Și cât de sincer și discret, vezi bine.
 E-așa de nepătruns, de 'nchis în haina
 Tăcerii 'n care-și ține-ascunsă taina,
 Și temător ca un boboc de floare,
 Ce-i ros de-un vierme negru, mai 'nainte
 De-a-și fi deschis petalele la soare...
 L-am lecui cu-același dor fierbinte

Ce-l punem să putem afla ce-l doare,
Dar...

(Se vede Romeo venind)

BENVOLIO

Uite-l pe Romeo, vine 'ncoace.
Lăsați-mă cu el. Și nu-i dau pace
Pân' ce nu vi-l descos de-a fir a părul!

MONTAGUE

O, drept răsplată pentru 'ntârziere,
Dac'ai putea să afli adevărul!
Contesă, vino.

(Montague și Contesa Montague se duc)

BENVOLIO

Bună ziua, vere!

ROMEO

E-așa târziu?

BENVOLIO

Doar nouă a bătut.

ROMEO

Ce lungă-i ziua când ești abătut!
Cel ce-a plecat așa zorit de-aici
Nu era tata?

BENVOLIO

El era. Ei, și?

De ce e ziua lui Romeo lungă?

ROMEO

Dacă-i lipsește tocmai ce-o alungă!

BENVOLIO

Iubești?

ROMEO

S'a dus.

BENVOLIO

Iubirea?

ROMEO

Fericirea

De-a fi iubit...

BENVOLIO

O, pentru ce amorul

E-așa tiran cât de blajin se pare?

ROMEO

O, pentru ce legat de ochi, amorul

Iși află ținta unde-l duce dorul,

Deși nu vede... Unde stăm la masă?

Dar stai! Ce luptă fu aci? — Nu, lasă!

Am și aflat. Aci e multă ură,

Dar și amorul a 'ntrecut măsura.

Ei bine, ură plină de amor!

Amor setos de ură! Tot născut

Dintr'o nimica toată la 'nceput!

Deșertăciune grea voioasă jale!

Haos diform de forme ideale!
Avânt de plumb! Lumină fum! Foc ghiață!
Bolnav dar teafăr! Somn deapururi treaz!
Ești ce nu ești: acesta e amorul
Pe care eu-l urăsc deși-i duc dorul!
Nu-ți vine-a râde?

BENVOLIO

Mai curând aș plânge...

ROMEO

De ce, o suflet bun?

BENVOLIO

De tot ce 'ndură

Romeo.

ROMEO

Vezi, iubirea-i o tortură.
Căci suferința mea ce se răsfrânge
In dragostea ce mi-o arăți, sporită
Mi-o faci prin ea și mai nesuferită...
Iubirea-i fum ce din suspine crește,
Aprinsă-i foc ce 'n ochii dragi zbucesște,
Gustată e izvor de armonie
Ce 'ngână-auzul; dar înăbușită
E val clocotitor de mare-adâncă
De lacrimi... Ah, și ce mai este încă?
Sminteală înțeleaptă! Dulce fiere!
Mă duc, iubitul meu, la revedere!

BENVOLIO

Mă părăsești așa, în drum? Așteaptă
Că viu și eu... Imi faci o nedreptate!

ROMEO

Ah, m'am pierdut pe mine însumi! Nu-s
Aci! Eu nu-s Romeo. El e dus
Aiurea...

BENVOLIO

Spune serios pe cine
Iubești?

ROMEO

S'o spun prin lacrimi și suspine?

BENVOLIO

Nu; spune-o liniștit.

ROMEO

Faci tocmai cum
Ai spune unui biet bolnav: Acum
Fă-ți testamentul liniștit. Ce greu
Ii cade vorba asta! Dragul meu,
Ascultă, serios: iubesc — o fată.

BENVOLIO

Aceasta-am și ochit-o eu îndată.

ROMEO

Ochești fără de greș în adevăr;
Și fata e frumoasă!

BENVOLIO

Scumpe văr,
Un țel frumos s'atinge lesne 'mi-pare...

ROMEO

Aci n'ai nimerit-o. Ca Diana,
Ferită 'n zaua fecioriei sale,
Ea e invulnerabilă, vicleana.
Cu arcu-i de copil îi dă ocoale
Zadarnic Eros: nu se lasă prinsă
De-o șoaptă dulce, de-o privire-aprinsă;
Ca marmura de rece, n'o incântă
Nici aurul ce-ar ispiți și-o sfântă.
O, și-i bogată 'n frumusețe, însă
E tot pe-atât sărmană: dacă moare
Cu ea și frumusețea ei e stinsă.

BENVOLIO

Vrea poate să rămână 'n veci fecioară?

ROMEO

O, da, și prin această cumpătare
Se spulberă 'n risipă o comoară:
Căci frumusețea, când o cruți, rămâne
Sterilă și, murind, cu ea omoară
Și frumusețea zilelor de mâne;
E prea frumoasă, prea cuminte, prea
Cuminte 'n frumusețea ei, căci vrea
Prin chinul meu mărirea să și-o crească;
Ea s'a jurat în veci să nu iubească,

Făcând prin jurământul ei barbar
Din mine-un mort, ce mai trăiește doar
Nenorocirea lui azi să ți-o spuie...

BENVOLIO

Ascultă-mi dar povața: alt leac nu e
Decât să 'ncerci s'o uiți dacă se poate...

ROMEO

Invață-mă să uit întâi de toate!

BENVOLIO

Indreaptă-ți ochii spre-alte frumuseți.

ROMEO

Dar s'o ador mai mult atunci mă 'nveți.
Căci masca ce sărută fruntea unei
Femei frumoase, nu ne face oare
Să bănuim tot farmecul ce-ascunde
Sub negrul ei? Și poți avea puterea
Când ai orbit să uiți ce-a fost vederea,
Comoara scumpă ce-i acum pierdută?
Arată-mi o femeie ne 'ntrecută
In farmece, — și-o să mă lase rece.
Ea-mi dă prilej să văd ce mult o 'ntrece
Cu farmecu-i divin fermecătoarea!
Adio dar! Nu poți să-mi dai uitarea...

BENVOLIO

Am să ți-o dau, sau mor îndatorat.

(Pleacă amândoi)

SCENA II-a

CAPULET, PARIS ȘI UN SERVITOR

CAPULET

Și Montague-i lovit de-acea măsură
La fel cu mine. Cred că rău n'am face,
Bătrâni cum suntem să cădem la pace...

PARIS

E trist că vă desbină vechea ură
Pe voi, cei mai de seamă cetățeni,
Dar, conte, la 'ntrebarea ce v'am pus
Ce-mi veți răspunde?

CAPULET

Fata cum v'am spus,
E cam străină 'ntr'ale lumii încă
Abia 'mplini patrusprezece ani.
Să-și irosască înc'o vară-două
Mireasma lor pân' ce o să ne pară
Mai pârguită pentru-o viață nouă.

PARIS

Mai fragede ca ea se măritară
Și-s mame fericite azi.

CAPULET

Se poate.

Dar prea curând se veștejesc mai toate!
Tot ce-am nădăjduit e azi țărână

Și ea numai, în viața mea bătrână, —
 Acest copil ce-mi moștenește-averea —
 E azi nădejdea mea și mângâierea...
 Ci, scumpe Paris, poți să-ți cerci norocul:
 Fă-i curte, și de vei găsi mijlocul,
 Să-i placi așa încât să-ți dea cuvântul,
 N'am să-ți refuz nici eu consimțământul.
 La noapte, după datina străbună,
 Dau o serbare unde se adună
 Un mare număr de-oaspeți dragi. Poftim
 Și dumneata pe care-l prețuim
 Mai mult ca toți și numărul sporește.
 În casa mea modestă deci poștește
 Să vezi mai multe pământene stele
 Ce 'n farmec pot întuneca pe cele
 Cerești. Și-astfel cum zburdă un copil,
 Când vede pe șagalnicul April,
 Săltând pe urma iernei gârbovite,
 Așa plăcerea ochii să-ți desfete
 Văzând mănunchiul drăgălaș de fete
 Ca niște flori de-abia îmbobocite...
 Ascultă-le pe toate și privește
 La toate, și închină-te acelei
 Ce mai presus de toate strălucește.
 Copila mea și dânsa printre ele-i,
 Deși prea timpurie în cununa
 Acestor flori, — doar că-i mai mult cu una...
 Să mergem... (către servitor) Tu grăbește-te, mișele,
 Cutreeră Verona și-mi găsește
 Pe toți cei scriși acolo pe hârtie;

Le spune că-i poftesc la sindrofie
 Să vină toți cu inima voioasă
 Și să se simtă ca la ei acasă...

(Capulet și Paris ies)

SERVITORUL

Găsește pe cei scriși acolo pe hârtie! Scrie la carte
 că cismarul să-și vadă de cot, croitorul de calapod,
 pescarul de penel și zugravul de năvod: iar pe mine
 mă trimite să găsesc pe cei scriși acolo pe hârtie, și
 eu habar n'am ce fel de nume a scris acolo cine le-a
 scris... Trebuie să caut vreun cărturar... Uite că
 tot am eu noroc!

(Intră Benvolio și Romeo)

BENVOLIO

Hei, dragul meu, prin foc se stinge focul
 Și-un chin de groaza altui chin amar
 S'alină... Simți că se 'nvârtește locul
 În jurul tău?... Te 'nvârți în sens contrar!
 Durerea se potoale prin durere —
 De ți se umple ochiul de-un venin
 Mai proaspăt, scade-a celui vechi putere.

ROMEO

Se poate să te vindeci de minune
 Cu-o foaie de patlagină...

BENVOLIO

Cum, vere?

La ce-ar sluji?

ROMEO

La vreun picior scrintit.

BENVOLIO

Ce? ești smintit, Romeo?

ROMEO

Nu-s smintit,

Dar mai legat în fiare ca smintiții,

Inchis într'o celulă, hămesit,

Bătut și torturat și... sară bună

Prietene!

SERVITORUL

Plecata voastră slugă,

Cinstit signor! Vreau să vă fac o rugă:

Știți să citiți?

ROMEO

Da, în restriștea mea

Ursita-mi neagră.

SERVITORUL

Poate c'ați învățat-o aceasta fără carte.

Dar spuneți-mi: știți să citiți ce scrie aci?

ROMEO

Da, de-oi cunoaște slovele și limba

În care-i scris.

SERVITORUL

Vorbiți cinstit, vă las cu bine!

ROMEO

Stai!

Știu să citesc, băiete!

(Citește)

Signor Mortino cu soția sa și fiica, Conte Anselmo și' fermecătoarele sale surori, tânăra văduvă baroneasă de Vitruvio, Signor Placentio și drăgălașele sale nepoțele, Mercutio și fratele său Valentin, unchiul meu Capulet, cu soția și fetele, frumoasele mele nepoate Rozalina Livia, Signor Valentio și vărul său Tybalt, Lucia și sglobia Elena.

Aleasă lume! Unde ai s'o poftești?

SERVITORUL

Acolo, sus...

ROMEO

Unde?

SERVITORUL

La casa noastră.

ROMEO

A cui?

SERVITORUL

A domnului.

ROMEO

Da, ai dreptate.

Aceasta trebuia să te întreb.

SERVITORUL

Apoi vă spun eu fără să mai întrebați: stăpânii mei sunt neamul Capulet cei mari și putrezi de bogați, și dacă nu sunteți cumva din casa Montague, poftiți, vă rog, și dumneavoastră și deșertați un pahar de vin. Vă las cu bine.

(Pleacă)

BENVOLIO

L'această veche sărbătoare dată
De mândrii Capuleți, e invitată
Și mult iubită Rozalina ta
Și toate frumusețile Veronei...
Vin și, cu ochii nepărtinitori
Privindu-le de-aproape, le compară
Și lebăda pe care o adori
Îți va părea mai hâdă ca o cioară!

ROMEO

O, când credința sfântă 'n ochii mei
S'ar stinge 'ntunecată de eres,
Prefaceți-vă, lacrimi în scânteii!
Și ochii mei păgâni ce-atât de des
Se 'neacă 'n lacrimi, dar nu pot să moară,
Să ardă ca eretecii în pară!
O alta mai frumoasă ca odorul
Inimii mele?... N'a văzut nicicând
Nici soarele a toate văzătorul!

BENVOLIO

In ochii tăi ea mai frumoasă pare
 Că n'au avut prilejul s'o compare
 Decât pe dânsa singură cu sine...
 Ci 'n ale lor platane cristaline
 De-i pune-alături mândrele fecioare
 Pe cari le vei zări azi la serbare,
 Ea-ți va părea atunci așa de pală
 Pe cât de mândră ți se arăta.

ROMEO

Nu merg la bal s'ascult povața ta,
 Ci ca s'ador icoana-i ideală!

SCENA III-a

*O CAMERĂ IN CASA LUI CAPULET — CONTESA
 CAPULET ȘI DOICA, APOI JULIETA*

CONTESA CAPULET

Unde mi-e fata? Doică, mergi de-o cheamă.

DOICA

Pe fecioria mea — pe când eram
 De doisprezece ani — zău, c'am strigat-o!
 Hei, mititico! Vino, puica mamei,
 O, Doamne! Unde-i? Julieta!... Iat-o!

JULIETA

Ce e? Cine mă cheamă?

DOICA

Maica-ta!

JULIETA

Aci sunt scumpă mamă! Ce dorești?

CONTESA CAPULET

E vorba... Doică, lasă-ne puțin...
 Avem o taină... stai mai bine, doică!
 M'am răzgândit; ne-om sfătui tustrele.
 Tu știi că fata noastră-i măricică...

DOICA

Păi da, știu anii ei pe zi, pe ceas!

CONTESA CAPULET

N'a împlinit patrusprezece ani.

DOICA

Mă jur pe paisprezece dinți ai mei,
 Deși nu am decât vreo patru doar,
 Ea n'are încă paisprezece ani!
 Cât mai avem de azi pân' la Sân Petru?

CONTESA CAPULET

Vreo două săptămâni și-o zi ori două.

DOICA

Oricâte zile, atuncea când o fi
 Sân Petru, tocmai în ajunul zilei
 Se'ncheie dela nașterea copilei

Chiar paisprezece ani. Că doar Suzana —
S'o odihnească Dumnezeu sărmăna,
Acu-i în cer, n'avui de dânsa parte!
Susica mea era de vârsta ei;
Dar, cum spuneam, în seara de Sîn Petru,
Ea are tocmai paisprezece ani, —
Ii are, pot s'o spun, și cu temei!...
Acu-s unspre'ce ani, de-a fost cutremur,
Și-am înțărcat-o (cât oi fi pe lume,
N'am s'o mai uit) taman în ziua-aceea,
Mi-am pus pelin pe sfârc și mă prăjeam
La soare, sub cotețul de porumb, —
La Mantua erați Măria Voastră, —
Țin minte parcă-i ieri; și cum spuneam:
Când a gustat pelinul ce-l pusesem
Pe sfârcul țâței și-l găsi amar —
Să fi văzut cum s'a zborșit micuța
Și cum mi-a bozolit, drăcșorul, sânul!
Și... trosc! făcu atunci porumbăria.
N'a fost nevoie să-mi mai spună: fugi!
Și-s unsprezece ani în cap de-atunci,
Că ea sta copăcel pe-atunci, drăguța,
Pe sfânta cruce, chiar cerea să umble
Și forfotea de colo până colo...
Cu-o zi 'nainte se plesnise 'n frunte
Căzând cu fața 'n jos, și omul meu —
Să-l ierte Cel de sus! — era un om
Așa de hâtru! — o ridică 'n brațe:
« Hai », zice el, « căzuși, așa, pe față?
Când îi fi mare, ai să cazi pe spate!

Aşa-i Julico?» şi, o, Preacurată!
 Ea tace-atunci din plâns şi zice «Da!»
 Vezi cum se prinde gluma câteodată!
 O mie de-ani de-aş mai trăi, nu uit.
 «Aşa-i Julico?» zice el; ea tace
 Din plâns şi zice: «Da!»

CONTESA CAPULET

Destul acuma,

Te rog să taci puţin.

DOICA

Tac, doamnă dragă,

Dar nu mă pot opri să nu fac haz
 Cum ea tăcu din plâns şi zise «Da!»
 Şi-avea cucui 'n frunte cât o prună!
 Şi cum ţipa! «Hai» — zice omul meu, —
 «Căzuşi pe faţă? Ai să cazii pe spate
 Când te vei face mare, nu-i aşa?»
 Ea tace atunci din plâns şi zice: «Da!»

JULIETA

Ci taci acum şi tu odată, Doică!

DOICA

Tac, uite tac! Te aibă Domnu 'n pază-i!
 Că doară tu ai fost cea mai frumoasă
 Păpuşă care-am alăptat-o eu!
 S'ajung să te mai văd de-acum mireasă
 Şi nu mai vreau nimica.

CONTESA

Da, mireasă!

Da, asta e chiar ce voiam să spun.
Ce zici, copilă, vrei să te măriți?

JULIETA

Să mă mărit? Nici nu visez măcar
Inalta cinste...

DOICA

Cinste! Auziți!

Aș spune zău c'a supt înțelepciunea
Cu laptele, de n'aș fi doica ei!

CONTESA

Aci 'n Verona-s mame azi, femei
Cinstite și mai tinere ca tine.
De nu mă 'nșel eram și eu ca ele
La vârsta 'n care tu ești fată încă.
Intr'un cuvânt: Paris îți cere mâna...

DOICA

Și-i un fecior, fetico! O comoară
Nu alta!

CONTESA

A Veronei primăvară
Nu numără o mai aleasă floare.

DOICA

Curat, o floare! Floare! Ce spuneam?!

CONTESA

Ce zici de-acest fecior de mare neam?
 Deseară vine la serbarea noastră,
 Citește-i dar în mândra carte-a feții
 Ce-a scris într'însa mâna cea măiastră
 Neîntrecută 'n nuri a frumuseții;
 Scrutează-i trăsăturile-i alese,
 Și, dacă dai de lucruri ne'nțelese,
 In scrisul umed al privirii sale
 Găsești, la colțuri, note marginale.
 Acest volum de-amor, amant răzleț,
 De s'ar lega, ar fi fără de preț,
 Și strălucirea scumpului tezaur
 S'ar revărsa și-asupra 'mbrăcăminții
 Ce 'nchide 'n copcii de-aur basmul de-aur...
 Astfel și tu, dacă-ți ascuți părinții
 Și-ți faci din Paris ținta fericirii,
 Vei fi, făr' a scădea de loc, părtașă
 Și-a bogăției lui și-a strălucirii...

DOICA

Să scadă? Nicidecum! Ferit-a sfântul!
 Că doar femeia prin bărbat se 'ngrașă...

CONTESA

Acum doresc să-ți spui și tu cuvântul.

JULIETA

Doresc să văd și eu de-i cu puțință
 Să-mi placă, dacă-l văd, precum ai spus.

Dar nu voi trece de hotarul pus,
Iubită mamă, chiar de-a ta voință.

(Intră un servitor)

SERVITORUL

Doamnă, oaspeții au sosit, masa e servită, D-voastră sunteți chemată, domnișoara dorită și doica la bufet blestemată și toate sunt în toi. Trebuie să dau fuga să servesc.

Vă rog să poftiți numaidecât.

(Pleacă)

CONTESA

Venim acum. Te-așteaptă Paris, dragă.
Să mergem.

DOICA

Mergi, și adaugă, copile,
Noști vesele la veselele zile!

SCENA IV-a

*O STRADĂ — ROMEO, MERCUTIO, BENVOLIO CU CINCI
SAU ȘASE MĂȘTI, PURTĂTORI DE TORȚE ȘI ALȚII*

ROMEO

Să ne slujim de-un logos scurt drept scuză?
Sau să lăsăm în pace biata muză!

BENVOLIO

Azi nu mai sunt la modă ceremonii
De-acestea, prin saloanele Veronei

La ce-ar sluji Amor, cu o eșarfă,
 Ca un tătar c'un arc pestriț, o marfă
 Ce-aruncă numai spaima printre fete
 Ca o momâie într'un stol de vrăbii?
 Pot să ne ia la ochi dacă le place.
 Jucăm un dans, sau două, și plecăm.

ROMEO

N'am chef să sar. Să mi se dea o torță,
 Tot sunt eu sumbru: vreau să fac lumină.

MERCUTIO

Ba trebuie să joci, Romeo dragă!

ROMEO

Ușor de voi, cu inima ușoară
 Și cu pantofi ușori; sufletul meu
 Ca plumbul mă apasă la pământ,
 De nu mai pot să mă urnesc.

MERCUTIO

Tu ești

Inamorat: lui Amor deci îi cere
 Aripele și-avântă-te în sfere!

ROMEO

Sunt prea adânc străpuns de-a lui săgeată,
 Spre-a mă 'nălța pe-aripele-i ușoare
 Deasupra grelei mele suferinți.
 Mă prăbușesc sub greaua lui povară.

MERCUTIO

Te prăbușești? Fii dar și tu povară:
Și cum e gingaș, lesne-l poți înfrânge.

ROMEO

Amorul gingaș? Nu, brutal și crud
Și arțăgos: ca spinul el te 'nțeapă.

MERCUTIO

De-i crud, fii crud, și 'nțeapă-l de te 'nțeapă,
Și cred că-i trece pofta să re'nțeapă...
O mască dați-mi! Mască pentru mască!
De-acuma ochii răi n'au să-mi cunoască
Defectele și masca va roși
In locul meu.

BENVOLIO

Băteți la ușă, și
Hai să intrăm. Și-odat' intrat, oricare
Să-și pue sprinten labele 'n mișcare.

ROMEO

O torță! Cei cu inima ușoară
Pot gâdila cu tălpile podeaua
Nesimțitoare. Eu doar, vorba veche,
Țin lumânarea și mă uit la ei...
Și-oricât de viu e jocul, stau pe loc.

MERCUTIO

Noi te vom scoate din acest băltoc
In care zaci, vârit până 'n urechi.
Haidem, că cheltuim lumina zilei.

ROMEO

Cum asta?

MERCUTIO

Vreau să spun că pierdem vremea,
 Parc'am aprinde lămpi ziua 'n amiază;
 Dar noi cu tine-avem intenții bune,
 Și-i de cinci ori mai mult bun simț în ele
 Ca 'n cinci cuvinte care scânteiază
 De spirit.

ROMEO

Toți avem intenții bune,
 Dar și nebune...

MERCUTIO

Pentruce nebune?

ROMEO

Azi noapte am avut un vis.

MERCUTIO

Și eu!

ROMEO

Și ce-ai visat?

MERCUTIO

Se 'nșeală visătorii.

ROMEO

Dar ce visează 'n somn e-adevărat.

MERCUTIO

Văd că Regina Mab azi noapte, dragă,
Te-a cercetat. In lumea zânelor
Ea-i zâna-moașă, care le desleagă.
Ea vine nu mai mare ca agata
Pe inelarul unui alderman,
Purtată de puzderii, și se plimbă
Pe nasurile celor care dorm.
Cu spițele din fire de paianjen,
Cu coviltir din aripi de lăcustă,
Cu frânele din raze moi de lună,
Având drept bici un picioruș de greer,
Cu-o pleasnă dintr'un fir de funigel,
Ca vizitiu o găză 'n haină sură,
Micuță ca un vierme cuibărit
In deștul unei slujnici somnoroase;
Careta ei e-o coajă de alună
Scobită de dulgherul veveriță,
Sau cariul meșter, ce-i din zile vechi
Rotar la zâne. Și cu-acest alai
Colindă ea în fiecare noapte
Prin creerul celor îndrăgostiți
Și ei visează dragoste. Aleargă
In goană pe genunchi de curtezani
Și ei visează numai reverențe,
Pe degetele oamenilor legii
Și ei visează grase onorarii,
Pe buzele frumoaselor ce 'n taină
Visează sărutări, și-ades le umple
De bube Mab cea rea, fiindcă-s unse

Cu dresuri ce le strică răsuflarea.
 Vr'unui curtean i-aleargă peste nas
 Și el miroase 'n vis o slujbuliță,
 Când gădilă la nas pe vreun egumen
 Cu vreo codiță de purcel de dijmă,
 Și el visează vreo pomană bună;
 Când pe grumazul vreunui dârz războinic
 Trecând, el vede capete tăiate,
 Asalturi, breșe, spade spaniole,
 Și chefuri nesfârșite, și 'n urechi
 Ii urue ca toba, se deșteaptă
 Și 'n spaimă 'njură-o rugăciune — două,
 Apoi adoarme iar. Tot Mab aceasta
 Incurcă noaptea coamele la cai
 Și face noduri fermecate, care,
 Când le descurci, ți-aduc nenorocire.
 Ea este strigă ce pe fete mari
 Le culcă pe spinare și le 'nvață
 Să țină pe bărbați; e vrăjitoarea...

ROMEO

O, taci, Mercurio! Vorbești nimicuri...

MERCUTIO

Da, ai dreptate, căci vorbesc de visuri
 Ce-s doar prăsila unor creeri leneși,
 Născute din închipuiri deșarte
 Ca aerul, mai nestatornice
 Ca vântul ce desmiardă-o clipă sânul
 De ghiață-al nordului și 'ntoarce fruntea
 Apoi spre sudul cel stropit de rouă.

BENVOLIO

Dar vântul care spui ne suflă nouă
Ospățul de sub nas. Sosim târziu...

ROMEO

Mă tem că prea devreme. Nu știu ce
Mă face să presimt: că o restriște
Ce-atârnă încă 'n stele, își pornește
Sinistru-i zbor spre-acest ospăț nocturn,
Și vine printr'o moarte timpurie
Să pună capăt aștei vieți deșarte.
Dar Cel ce cârmuiește 'n pribegie
Pe muritori va ști să poarte grijă
Și de vintreaua mea... Haidem, să mergem,
Voiși tovarăși!

BENVOLIO

Toboșari, sunați!
(Pleacă)

SCENA V-a

*O SALĂ ÎN CASA LUI CAPULET
MUZICANȚI ȘI SERVITORI*

INTĂIUL SERVITOR

Unde-i Moș Tigae de nu pune mâna să strângem
masa? El să pună mâna pe-o farfurie sau s'o șteargă!
Ți-ai găsit!

AL DOILEA SERVITOR

Când buna cuviință încape doar pe mâinile unuia sau a doi oameni, și-acelea nespălate, firește că nu poate fi lucru curat.

INTÂIUL SERVITOR

Ridicați jelțurile! La o parte cu bufetul! Și luați seama la argintărie. Rogu-te frățioare, pune-mi la o parte o bucată de marțipan, și, dacă mă iubești, spune portarului să dea drumul înăuntru Susanei Tocilă și Leanei. Antoane! Moș Tigae!

ALT SERVITOR

Iacă-mă-s! Gata!

INTÂIUL SERVITOR

Vă caută, vă chiamă, au nevoie de voi boierii în sala cea mare.

AL DOILEA SERVITOR

Nu putem nici noi să fim peste tot! Hai, dați-i zor, copii! Fiți harnici, cine trăiește mai mult, manâncă toată coliva!

(Ei se retrag în fund. Intră Capulet cu Julieta și alții din familia sa, întâmpinând pe oaspeți și măști)

CAPULET

Bine-ați venit, o scumpi signori. Pe-acele Cucoane care nu au bătători
Puteți să le 'nvârțiți oricât vă place!
Ia, să vedem... mai e vr'una din ele

Să facă nazuri... să nu vrea să joace?
 De bună seamă are bătături!
 Am nimerit-o?... Scumpi signori, salut!
 Hei, dragii mei, și eu doar am avut
 O zi ca asta, când purtam o mască,
 Iar gura mea știa să povestească
 Frumoaselor dulci șoapte la ureche...
 Și le plăcea... S'a dus! S'a dus! S'a dus!...
 Salut, O, scumpi signori! Poftim la joc!
 Incepeți muzicanți! Loc! Faceți loc!
 Porniți drăguțe domnișoare jocul!

(Muzică și dans)

Lumină, ticăloșilor, mai multă!
 Impingeți masa-aceea mai încoace!
 Așa... și stingeți focul că se face
 Prea cald în casă... A, dar e-o plăcere!
 N'aș fi crezut... E, bună seara vere!
 E, hei, pofteste, vere Capulet!
 Noi, doi, de mult am încheiat bilanțul!
 Câți ani să fie oare dela danțul
 Cel de pe urmă, când purtam noi mască?

CAPULET AL DOILEA

O, Doamne, cred c'or fi treizeci de ani!

CAPULET

Ce spui? Nu-s așa mulți! Nu-s așa mulți!
 Că dela nunta lui Lucentio
 Pot fi cel mult vreo douăzeci și cinci!
 Era pe la Rusalii și umblam
 Maskați pe uliți...

CAPULET AL DOILEA

Ba-i mai mult, mai mult!

Băiatul lui e mai în vârstă, vere.

CAPULET

Ce-mi spui tu mie fleacuri? Fiul său

E doar major abia de vreo doi ani!

ROMEO (Către un servitor)

Știi cine-i domnișoara ce-onorează

Cu mâna ei pe cavaleru-acela?

SERVITORUL

Nu, domnule.

ROMEO

Ah, ochii ei! Cum cresc

Cu scăpărarea lor văpaia torții!

Și frumusețea ei fără pereche

Atârnă strălucind pe fața nopții

Ca și cerceul scump la o ureche

A unui negru; ea e prea bogată

Spre a putea fi cu folos purtată,

Și e prea scumpă pentru tot pământul!

Ai spune-o porumbiță de zăpadă

Intr'un convoi întunecat de ciori —

Așa străluce ea printre surori!

Cum se sfârșește dansul, merg s'o caut

Unde s'așează, ca să fericesc

In mâna-i dulce mâna mea cea aspră.

O, inimă, iubit-ai tu vreodată?
 Știurăți, ochi, voi, până 'n noaptea-aceasta
 Ce este frumusețe-adevărată?

TYBALT

E, după glas, un Montague. Băiete,
 Mergi ș'adă-mi spada! Ce? Auzi, mișelul,
 Să vină-aci mascat ca pocitură,
 Să-și bată joc de sărbătoarea noastră!
 Pe cinstea și mărirea rasei mele,
 Nu fac niciun păcat dacă-lucid!

CAPULET

Ce e, nepoate? Ce te-a tulburat?

TYBALT

Un dușman, unchiule! Un Montague!
 Un ticălos ce-a cutezat să vină
 Să pângărească sărbătoarea noastră.

CAPULET

Ce? Tânărul Romeo?

TYBALT

Da! Romeo,

Mișelul!

CAPULET

Fii pe pace, nepoșele!

Nu te lega de el. Tânărul om
 Se poartă ca un vrednic gentilom.
 Verona se fălește, și pe drept,
 Cu el, că-i bun, bine crescut, deștept,

Și n'aș dori cu niciun preț, nepoate,
 Să 'ndure în casa mea vreo strâmbătate.
 Deci fă-te că nu-l vezi, nu fă scandal.
 Aceasta-i voia mea, și de-o cinstești,
 Fii mai voios și nu 'ncrunta sprinceana,
 Că nu-i frumos să stai ursuz la bal.

TYBALT

N'o fi frumos când vine un mișel
 Ca oaspe! Nu-i permit.

CAPULET

Ba-i vei permite!

Vreau eu ca să-i permiți. Auzi, iubite?
 Cine-i stăpân aicea? Eu sau tu?
 Așa?... Nu vrei să-l lași în pace? Nu?
 Vrei să stârnești dihonoria 'ntre oaspeți?
 Să faci pe voinicosul? Iți convine!

TYBALT

Dar nu-i ocară, unchiule?...

CAPULET

Păi da!

Ești un obraznic! Zău, rău o să-ți pară!
 Poftim! Dar, lasă... știu eu doar ce zic...
 Mai supără-mă încă! Nu-i nimic...
 Bravo, copii!... Mucosule, te cară!
 Să taci, ori te... Lumină! Dați lumină
 Mai multă!... Hm... Auzi... auzi... ocară!

TYBALT

Răbdarea care brațul mi-l reține
Și furia ce-mi clocotește 'n vine
M'alungă, și, plecând, îi fac plăcere,
Dar în curând i-o voi preface-o 'n fiere! (Pleacă)

ROMEO (Către Julieta, luându-i mâna)

De pângărește mâna-mi sfânta-ți mână,
Să ierți acestor buze ale mele —
Doi pelerini ce-s rușinați — stăpână,
Cari c'un sărut păcatul vor să-l spele.

JULIETA

Nu, pelerine, mâna-ți vină n'are,
Căci pelerinii mâinile de sfinți
Le-ating, și ei, în loc de sărutare,
Se 'nchină și-și strâng mâinile fierbinți.

ROMEO

Dar sfinți și pelerini n'au gură oare?

JULIETA

Da, pentru rugăciune, pelerine!

ROMEO

Ca să nu-mi schimbi credința 'n desperare,
Dă voie gurii focul să-și aline.

JULIETA

Stau liniștiți de-a-pururi sfinții, chiar
Atunci când rugăciunea o 'mplinesc.

ROMEO

O, sfânta mea, stai liniștită dar,
 Să-mi curăț vina, să mă 'mpărtășesc,
 Și-al gurii tale har la gura-mi vină!

(O sărută)

JULIETA

Atunci de vină gura-mi are parte.

ROMEO

De vina gurii mele! Dulce vină!
 Dă-mi-o 'napoi!

(O sărută a doua oară)

JULIETA

Săruți chiar după carte!

DOICA

Vrea să vă spue-o vorbă mama.

(Julieta pleacă)

ROMEO

Mama

Domniței? Cine e?

DOICA

Cum bag eu sama

N'o știi pe doamna casei, tinere?

O, e-o cucoană prea cinstită mama!

Pe fiică-sa, cu care-ai stat de vorbă

Eu o-alăptai. Halal de cine-o fi

Odată și odată ginere!
Știu c'o să 'noate-acela în bănet!

ROMEO

Ea este dar din neamul Capulet?
Ah, viața mea zălog în mâini dușmane!
Cum voi putea s'o mântui de blestem?

BENVOLIO

Hai să ne ducem. Balu-i pe sfârșite.

ROMEO

Da, de această clipă eu mă tem,
Neliniștea mea este tot mai mare.

CAPULET

Nu, scumpi signori, nu-i vremea de plecare...
O masă mică, simplă, de-o gustare?...
Nu-i chip să mai rămaneți? Nu?... Prea bine!
Vă mulțumesc la toți! Vă mulțumesc
La toți, scumpi domni și doamne! Noapte bună!
Mai multe torțe-aci, faceți lumină.
Veniți acum. Să mergem la culcare.
Pe legea mea, s'a cam făcut târziu
Mă duc să m'odihnesc.

(Pleacă toți afară de Julieta și doica)

JULIETA

Cine e signorul

Ce trece-acuma, Doică, poți să-mi spui?

DOICA

Acela? Cred că e moștenitorul
Și fiul lui Tiberio moșneagul...

JULIETA

Dar cel ce trece chiar acuma pragul?

DOICA

E fiul lui Petrucchio, mi se pare.

JULIETA

Dar tânărul care-i urmează, care
N'a vrut de loc să joace?

DOICA

Nu-l cunosc.

JULIETA

Mergi repede și află cum îl chiamă
Și vin de-mi spune.

(Doica pleacă)

Dacă-i însurat,

Mormântul mi-e și patul de mireasă.

(Se întoarce)

DOICA

Romeo-l chiamă și-i un Montague,
Dușman de moarte e cu neamul vostru,
Și e unicul fiu...

JULIETA

O, vai, unică

Iubire aprinsă din unică ură!
Făr' să-l cunosc văzut prea timpuriu,
Și cunoscut acuma prea târziu.
Trist zorile iubirii-mi începură.
Căci vai! sunt osândită să iubesc
Pe omul ce-s datoră să-l urăsc.

DOICA

Ce-ai zis? Ce-ai zis?

JULIETA

Un vers ce mi l-a spus

Un dansator.

DOICA

Așa! Așa! Să mergem
Și noi, de-acum; toți oaspeții s'au dus.
(Ele ies)

A C T U L I I

PROLOGUL

Intră Corul

CORUL

Dorința veche-acum pe moarte zace,
Iubire nouă să-i ia locul vine,
Frumoasa ce-l făcuse să suspine
Cu Julieta-alături nu-i mai place.
Romeo-acum iubește și-i iubit,
Sunt amândoi vrăjiți dintr'o privire,
Dar cu primejdii, este-a lor iubire,
El crede că-i urât și dușmănit.
Nu poate face sfinte jurăminte,
Fiind privit cu ochi dușmani de-ai ei,
Ea, deși prinsă 'n vraja dragostei,
Nu știe cum să-i iasă înainte.
Dar patima când e prilejul vine
Să guste clipe dulci de farmec pline.

SCENA I-a

O PIAȚĂ PUBLICĂ MĂRGINITĂ DE GRĂDINA
CAPULETILOR

ROMEO

Să plec, când inima-mi aci tânjește?
 Hai, luț pustiu, și regăsește-ți axa! (Iese)
 (Intră Benvolio și Mercutio)

BENVOLIO

Romeo! Vere!

MERCUTIO

Lasă-l! e cuminte,
 S'a dus pe-ascuns, pe semne să se culce.

BENVOLIO

Fugi pe-aci, sări peste-acest zid.
 Mercutio, strigă-l!

MERCUTIO

Ba îl și conjur.

Romeo! Toane! Patimă! Nebune!
 Amorezatule! arată-te
 Sub forma de suspin măcar! Rostește
 Un singur vers și mi-e deajuns! Exclamă
 Un « Ah » numai, rimează « Dor » cu « Mor »!
 Cumetrei Venus fă-i un compliment
 Și ia la zor pe Amor, paju-i orb.
 Care-a ochit așa dibaci când craiul
 Cophetua iubi pe cerșetoare...

N'aude, nu se mișcă, nu se simte!
Hai să-l conjur, că mort e maimuțoiul!
Auzi! Pe ochii Rozalinei tale,
Pe gura-i fragă, pe boltita-i frunte,
Pe piciorușul ei micuț și gingaș,
Pe șoldu-i plin și alte acareturi,
Vin, te conjur, sub propria ta formă
Apari!

BENVOLIO

Se supără dacă te-aude!

MERCUTIO

Nu-l poate supăra pe el aceasta.
S'ar supăra când aș chema în cercul
Iubitei lui un duh de-un soi ciudat
Care-ar pluti în preajma dânzei, până
Ce el l-ar izgoni cu vr'un descântec...
Aceasta, da, i-ar face în necaz.
Chemarea mea e bună, e cinstită:
In numele iubitei sale doară
L-am conjurat, spre-a-l face să apară!

BENVOLIO

Cred că-i ascuns acolo, sub copaci
Ii place noaptea umedă. Amorul
E orb și întunerecu-i priește.

BERCUTIO

Dar dacă-i orb, e' prost țintaș, firește.
Acuma șade singur sub o tufă

Și-ar vrea iubita lui în sân să-i pice
 Intocmai ca un soi de rod de-acele
 Pe care le botează drăgănele
 Râzând în taină fetele la țară.
 Romeo, noapte bună! Merg să sforăi
 În pătulețul meu, căci noaptea câmpul
 E-un așternut prea rece pentru mine...
 Ne ducem?

BENVOLIO

Mergem. L-am căta 'n zadar
 Și chiar dacă-l găsim, nu-i pare bine. (Pleacă)

SCENA II-a

GRĂDINA CAPULEȚILOR — ROMEO

ROMEO

(Julieta s'arată sus)

De răni nu-i pasă celui care-i teafăr?
 Dar taci! Ce strălucește-acolo oare?
 Sunt zorile, și Julieta-i soare.
 Răsai, o soare sfânt, ucide luna,
 N'o vezi ce palidă-i acum, nebuna?
 E galbenă de ciudă și-i geloasă
 Că tu, care-i slujești de preoteasă,
 O 'ntreci în farmec! O, de n'ai sluji-o!
 E trist doar giulgiu-i de vestală moartă.
 Tu leapădă-l: nebună-i cine-l poartă.
 Stăpâna mea e... O, ar fi de-ar ști-o!...
 Vorbește, nu, n'a spus nimica... Fie!

Vorbește ochiul ei, — îi voi răspunde.
 Sunt prea 'ndrăzneț, ea nu-mi vorbește mie.
 Doi aștri, cei mai mândri de pe cer,
 Vin ca să roage ochii Julietei
 Să strălucească 'n lipsa lor în sfere:
 Ci dac'ar fi acolo, ochii ei, —
 Acei doi aștri 'n capul Julietei,
 S'ar rușina de strălucirea fetei
 Ca zarea lămpii de lumina zilei,
 Și ochii duși în ceruri ai copilei
 In sfere-aeriene s'ar aprinde
 Așa de viu, că păsările-ar prinde
 Să cânte parcă n'ar fi noapte. — Iată!
 Iși las'acum obrazu 'ncet pe mână...
 O, ce n'aș da să fiu mănușa ei
 Și să-i ating obrazul!...

JULIETA

Vai...

ROMEO

Vorbește...

Vorbește încă înger de lumină,
 Că 'n noapte tu-mi străluci de glorie plină
 Deasupra mea, ca 'naripatul sol
 Al cerului, pe care muritorii
 Il urmăresc năuci, cu ochii 'n gol,
Cum suie galopând viteaz pe nori
 Alene-umflați de vânt, vâslind departe
 In poalele văzduhului...

JULIETA

Romeo!...

De ce ești tu Romeo?... Uită-ți tatăl!
 Tăgăduiește-ți numele, ori dacă
 Nu vrei, — O jură-mi că vei fi al meu
 Și-atunci de tot ce sunt mă lepăd eu!

ROMEO

Să mai ascult, ori să vorbesc?

JULIETA

Vrășmaș

Mi-e numele tău numai! Tu rămâi
 Același, chiar de n'ai fi Montague!
 Ce-i Montague? — Nu-i mână, nu-i picior,
 Nu-i braț, nu-i față, nicio altă parte.
 Un nume ce-i? — Un trandafir, oricum
 Ii spui, exală-același scump parfum!
 Așa, Romeo, de nu-i spun Romeo
 Nu pierde din desăvârșirea lui
 Nimic... O, neagă-ți numele, Romeo!
 Și 'n schimbul unui nume care n'are
 Nimic cu tine-a face, — ia-mă toată!

ROMEO

Fac tot ce-mi spui: zi-mi doar «iubite» deci!
 Primind așa botezul nou, ți-o jur
 Că nu mai vreau să fiu Romeo 'n veci!

JULIETA

O cine ești, tu, ce-adumbrit de noapte,
Pătrunzi în taina mea?

ROMEO

Eu, după nume,
Nu știu și nu-ți pot spune cine sunt.
Și numele, fiindcă ți-e vrăjmaș,
O, scumpă sfântă, mi-e urât și mie.
Să-l am în scris l-aș rupe!...

JULIETA

Nici o sută
De vorbe n'a sorbit urechea mea
Din gura ta, dar vocea-i mi-i știută
Nu ești Romeo, tu, un Montague?

ROMEO

Nici unul, nici celalt nu-s, de nu-ți place.

JULIETA

Dar pentruce și cum veniși încoace?
E zidu' nalt, greu de sărit, și locul
E moarte — O, gândește cine ești —
De te-ar zări vreunul dintre-ai mei!

ROMEO

Aripele iubirii mă 'nălțară.
Nu-i zid să poată stânjeni iubirea.

Iubirea 'ncearcă tot ce iartă firea
Iubirii... și de-aceea nu mă tem
De toți ai tăi!

JULIETA

Dar dacă te-or zări,

Vai, te-or ucide!

ROMEO

Ochii tăi frumoși

Sunt pentru mine mai primejdioși
Ca douăzeci de spede de-ale lor.
Privește blând: privirea ta blajină
Mă apără de ura lor haină!

JULIETA

N'aș vrea cu niciun preț să fii văzut.

ROMEO

De ei m'ascunde noaptea 'n negru-i scut.
De nu ți-s drag, mai bine să mă vadă:
Sunt mai voios să mor străpuns de spadă
Decât să mai trăiesc urît de tine!

JULIETA

Dar drumul către locu' acesta cine
Ți-l arătă?

ROMEO

Iubirea care 'ntâi
M'a pus să cercetez. Ea-mi dete sfaturi,

Eu ochii mei i-am dat... Nu sunt pilot,
Dar dac'ai fi liman departe 'n zare,
Scăldat de cea mai depărtată mare,
Tot aș porni spre tine 'n pribegie...

JULIETA

Tu știi că noaptea-mi adumbrește fața,
Altcum mi s'ar zări 'n obraji roșăța
De tot ce m'auziși spunând 'nainte.
O, ce n'aș da să pot să fiu cuminte,
Să neg ce-am spus. Dar n'am ce face! Spune,
Tu mă iubești? Știu că vei zice: da!
Și eu te cred. Dar dacă-mi juri, tu poate
Îți calci cuvântul și așa se zice
Că Joe râde de amanți sperjuri.
Frumosul meu Romeo, de ți-s dragă,
O, spune-mi-o cu inima întreagă,
Și de socoți c'am fost prea lesne 'nvinsă,
M'oi arăta ursuză, ne'ndurată,
Voi zice nu, ca tu să-ți dai silința
Să mă câștigi. Altminteri niciodată!
Frumosul meu Romeo 's prea duiosă
Și poți să crezi de-aceea că-s ușoară,
Dar crede-mă că sunt mai credincioasă
Decât acelea care știu să pară
Mironosițe. Poate că și eu,
O recunosc, mă prefăceam străină,
Dar, tu ai fost jos, în grădină,
Și pân' să prind de veste, m'ai suprins
Când isbucnea iubirea-mi mai aprins.

Deci iartă. Nu-mi lua acea pornire
Drept un ușor capriciu de iubire,
Trădat astfel de noaptea 'ntunecată...

ROMEO

Copilă, jur pe sfânta lună care
Chenar de-argint pe vârf de pomi brodează...

JULIETA

O, nu jura pe luna 'nșelătoare,
Ce-și schimbă discu 'n fiecare lună,
Nu vreau să fii și tu din cei ce mint...

ROMEO

Pe ce să jur dar?

JULIETA

Nu jura de loc!
Sau jură doar pe nobilul tău suflet
Pe sfântul idol din altarul meu,
Și te voi crede...

ROMEO

O, dacă iubirea...

JULIETA

Las', nu jura! Oricâtă-i fericirea
Pe care-o simt acuma lângă tine,
Dar legământul astei nopți îmi vine
Prea iute, nu știu cum, prea fără veste,
Prea ca un fulger care nu mai este

Pân' ce zici: fulgeră! — O, du-te dar,
Dulcele meu! Și-a verii adiere
Invoaltă floare facă din bobocul
Iubirii noastre pân' la revedere!
Somn dulce! Noapte bună! Și coboare
In sânul tău o pace-așa de dulce
Ca și în sânul Julietei care
Se duce, obosită, să se culce...

ROMEO

Ah, tu mă lași așa nemângâiat?

JULIETA

Ce mângâiere-mi ceri tu 'n astă noapte?

ROMEO

Dă-mi jurământul tău în schimb pe-al meu.

JULIETA

Eu ți l-am dat, 'nainte de-a mi-l cere...

Și tot așa vrea să am să ți-l dau încă!

ROMEO

Vrei să-l oprești? De ce, odorul meu?

JULIETA

Ca să ți-l dau într'una înapoi!

Și totuși nu doresc decât ce am.

Ca marea nesfârșită-i bunătatea-mi

Și dragostea-mi ca marea-i de adâncă.

Din ce tot dărui, tot mai mult am încă,

Și amândouă-s fără de hotare...
 Aud un zgomot... Plec, rămâi cu bine,
 Iubitu meu...

(Se aude vocea doicii: « Domnișoară! »)

Indată, Doică... Viu...

O, mândre Montague, fii credincios!
 Așteaptă-mă... Viu într'o clipă iarăși... (Iese)

RÓMEO

O, sfântă, sfântă noapte! Mult mi-e teamă
 Că tot e doar un vis, fiindcă-i noapte...
 Prea dulce e să poată fi aievea!

JULIETA (Apare din nou)

Romeo, un cuvânt și noapte bună!
 De ți-e cinstit amorul tău și vrea
 Căsătorie, dă-mi atunci de știre
 Prin cineva pe care-l voi trimite
 La tine mâine, ca să afle: Unde
 Și când vrei tu să ne serbăm logodna?
 Atunci îți pun ursita-mi la picioare,
 Stăpân mi-ești, te urmez în lumea 'ntreagă...

(Același glas: « Domnișoară! »)

Viu, viu acum... Dar dacă n'ai gând bun
 Te rog...

(Același glas înăuntru)

O clipă... viu... Să nu mai stărui
 Și lasă-mă durerii să mă dărui
 Pân' ce-oi muri... Trimit la tine 'n zori...

ROMEO

Pe partea mea din ceruri...

JULIETA (Apare iar la fereastră)

Noapte bună

De mii de ori! (Iese)

ROMEO

De mii de ori mai rea,

De nu mă luminează raza ta!

Iubitul spre iubita lui aleargă

Cum fuge leneșul școlar de carte,

Cum el spre școală nu dă zor să meargă,

Tot astfel greu iubitul se desparte.

JULIETA

Romeo! Sss... Glas de șoimar să am,

Să pot momi un șoim așa de mândru!

Robia-i răgușită, nu cutează

Să strige tare, căci ar sparge bolta

Ecoului, și poate că i-ar face

Mai răgușit sonoru-i glas de aer,

Decât al meu de când tot spun: Romeo!

ROMEO

E viața mea ce m'a strigat pe nume!

Ce argintiu de dulce sună glasul

Iubirii, noaptea, în auzul celui

Ce-ascultă dulcea-i muzică...

JULIETA

Romeo!

ROMEO

Iubito!

JULIETA

Măine dimineață, spune,
La cât trimet?

ROMEO

La nouă.

JULIETA

Pân'atunci

Sunt douăzeci de ani! Dar nu mai știu
De ce te rechemai...

ROMEO

Mă lasă dar

Să stau aci până-ți aduci aminte...

JULIETA

Spre-a te vedea, aș vrea să uit într'una
Gândind ce dulce e să-mi fii aproape...

ROMEO

Ca tu să uiți mereu, aș tot rămâne,
Uitând de am alt adăpost pe lume...

JULIETA

E-aproape zi; să pleci acum aș vrea,
 Dar nu mai mult ca fata ce se joacă
 Lăsând din mâini să-i zboare cănărașul —
 Sărmanul rob în laț — și-apoi l-atrage
 Din nou spre ea, cu firul de mătăasă,
 Fiindu-i drag, dar și fiind geloasă
 De libertatea lui...

ROMEO

De-aș fi canarul!

JULIETA

Ah, dăc' ai fi iubite! Dar atunci
 Iubirea mea ar fi așa nebună,
 Că poate te-aș ucide. Noapte bună!
 O, despărțire! O, griji dulci și-amare!
 Dar fug de-acuma, că aș fi în stare
 Să-ți strig mereu, mereu, de mii de ori,
 Tot «noapte bună» într'una până 'n zori.

(Iese)

ROMEO

Coboare-se pe ochii-ți somnul blând
 Și dulcea pace 'n inimă și 'n gând.
 De ce nu sunt eu somnul s'odihnesc
 Alătura de chipu-ți îngeresc!
 Merg să-mi spun fericirea, să-l implor
 Pe bunul pustnic să-mi dea ajutor.

(Iese)

SCENA III-a

CHILIA FRATELUI LORENZO

INTRĂ FRATELE LORENZO CU UN COȘ IN MÂNĂ

LORENZO

Ursuzei nopți îi rîd în față zorii
Impestrînd cu dungi de raze norii
La răsărit. Greoiul întuneric
S'abate încet, ca un bețiv, din calea
Zoritei roți de foc a lui Titan.
Dar pînă ce al soarelui feeric
Ochi arzător din neguri scoate valea,
Inveselind văzduhul diafan,
Eu trebuie cu ierburi veninoase
Și flori ce poartă sucuri prețioase
Să-mi umplu coșulețul de nuiele,
Că-s însușiri alese 'n toate-acele.
Țărâna-i mama firii și sicriul,
Ea face din ce-i mort să nască viul,
Și sânul ei îl dă la fiecare,
La toți copiii de-orice soi ce are.
Ce felurite sunt în lume toate!
O, sunt puteri de viață minunate
În ierburi, în copaci, în piatră chiar!
Din toate câte din pămînt răsar
Nimic nu-i rău, să n'aibă-o parte bună,
Ci 'n rău ce-i bun adesea se răzbună,
Cînd e-abătută calea lui cea dreaptă.
Virtutea chiar se poate face viciu
Și viciul poate-a se 'nălța prin faptă.

E și balsam de leac într'un caliciu.
Gingaș de floare dar e și otravă;
Când o miroși, mireasma e suavă,
Dar când o guști, inima nu-ți mai bate.
În om, ca și în plantă și în toate,
Sunt doi stăpâni mereu în dușmănie:
E bunul har, e crunta lăcomie.
Și când spre cel mai rău înclină sorții
Atuncia vine și ne'ngHITE-al morții
Balaur...

ROMEO

Bună dimineată, tată!

LORENZO

Benedicite. Ce dulce glas
Imi dă voios binețe la un ceas
Așa de vreme? Tânărul meu fiu,
De te-ai sculat așa de timpuriu
Se chiamă că ți-e creierul aprins;
Eu sunt bătrân, cu grijile deprins,
Și grijile țin ochiul treaz; dar când
Ești tânăr, sănătos, lipsit de gând,
Atunci de aur ți-este pururi somnul.
De-aceea aș putea să jur că Domnul
Romeo e trezit de vreo mâhnire.
Chiar de mă 'nșel nu-i mare osebire,
Un lucru tot rămâne-adevărat:
Romeo-al meu n'a fost azi noapte 'n pat.

ROMEO

N'am fost; dar și mai dulce-mi fu hodina.

LORENZO

Rău, fiule! Ai fost la Rozalina?

ROMEO

La Rozalina, tată? S'a sfârșit
Cu numele și chinul ăstui nume!

LORENZO

Dar unde-ai fost atunci? Pe altă lume?

ROMEO

Nici nū-i nevoie să mă 'ntrebi, că-ți spun:
Am fost aseară la ospăț în casa
Dușmanului, și m'a rănit frumoasa
Pe care am rănit-o. Tată — vin' deci
Să-ți cerem sfântul leac și să ne vindeci.
Vezi, sfinte-acum, ce bun creștin sunt eu,
Mă rog acum pentru dușmanul meu?

LORENZO

Vorbește pe 'nțeleș și răspicat,
Căci la o spovedanie 'n doi peri
La fel și deslegarea-i, ce o ceri.

ROMEO

Atunci, ascultă-mă: ți-o spun curat
Că sunt înamorat nebun de fata

Lui Capulet, — și prea frumoasa fată
 De-asemeni e de mine 'namorată.
 Suntem deci una și rămâne doar
 Să fim uniți de preot la altar.
 Cum, unde, când ne-am cunoscut și cum
 Ne-am logodit, ți-oi povesti pe drum,
 Dar te implor chiar azi să ne cununi.

LORENZO

Pe San Francisco! Tu grăiești minuni!
 Dar Rozalina?... Tinerii, se pare,
 Că nu iubesc decât din ochi. Ce-amare
 Șiroaie-au curs pe fața ta slăbită,
 Și 'n lacrimi câtă sare risipită,
 Spre a săra iubirea-ți nesărată!
 De jalea-ți încă 'negurată
 Și plânsul tău îmi vâjje 'n urechi,
 Pe-obraji porți urma lacrimilor vechi:
 O, dac'ai plâns și-ai suferit vreodată
 A fost de dragul Rozalinei numa...
 Și te-ai schimbat, n'o mai iubești acum!

ROMEO

Ades mă dojeneai pentru 'nclinarea
 Ce-aveam spre ea.

LORENZO

Ba nu, ci pentru marea
 Ta nebunie, dragul meu!

ROMEO

Ziceai:

Ingroapă-ți dragostea!

LORENZO

Dar nu să ai

O alta 'n schimb.

ROMEO

Te rog nu mă certa,

Acea care-mi este acuma dragă
Mi-a dat și ea iubirea ei întregă,
Cealaltă nu era de loc așa.

LORENZO

Firește, căci îți pricepuse firea,
O vorbă goală doar ți-era iubirea.
Dar cred că pot să-ți vin în ajutor,
Căci, poate, prin această legătură,
A celor două neamuri veche ură
Se va topi în noul tău amor.

ROMEO

Să mergem, sunt așa zorit.

LORENZO

Ușor

Și 'nțelepțește, tânăr visător!
Nu e cuminte-așa s'o iei cu zorul,
Că poți prea lesne să-ți scrântești piciorul. (Iese)

SCENA IV-a

O STRADĂ — BENVOLIO ȘI MERCUTIO

MERCUTIO

Dar unde naiba poate fi Romeo?
N'a fost azi noapte-acasă?

BENVOLIO

Pajul lui

Mi-a spus că n'a dormit azi noapte-acasă.

MERCUTIO

Ah, Rozalina-aceea năzuroasă
L-a scos din minți; ea-i va răpune capul.

BENVOLIO

Am mai aflat că Tybalt i-a trimis
Acasă o scrisoare lui Romeo.

MERCUTIO

O provocare fără doar și poate!

BENVOLIO

Cred că Romeo are să-i răspundă.

MERCUTIO

La o scrisoare poate să răspundă
Oricine, dacă a 'nvățat să scrie.

BENVOLIO

Vroiam să spun că ea va ști s'arate aceluia care-i
scrie că are curaj când îl provoacă.

MERCUTIO

Ah, bietul Romeo! e ca și mort: străpuns de ochiul negru al unei fetișcane bălăioare, îi aue 'n urechi un cântecel de inimă-albastră, și discul inimii lui e despicat în două de săgeata orbului arcaș. Țsta e om să țină piept lui Tybalt?

BENVOLIO

Ei, și cine-i Tybalt?

MERCUTIO

O, nu-i un făt frumos, fără îndoială. Dar e un Tartor al formelor! El se bate, cum ai cânta tu de pe note o romanță, cu tact și cu măsură. Iși calculează frazele: una, două și-a treia 'n pieptul tău! E capabil să decapiteze și-un bumb de mătase! Un spadasin! Un spadasin! Un duelgiu *di primo cartello*! Ah, divinul lor « *passado* » și « *Punto reverso* » și « *hay* »-urile lor.

BENVOLIO

Ce-i aia?

MERCUTIO

Ducă-se la pustia cu ifosele lor caraghioase! I-auzi numai « o foarte fină lamă! Un om foarte bine! O putană foarte bine! » Nu e un blestem, o strămoși! Ca să se pripășească pe la noi acest soi de gângăanii străine, acești traficanti de modă, acești « pardonnez-moi » cari nu catadicesc să mai șadă pe-o laviță veche! Oh « *bons-bons* »-urile lor!

(Intră Romeo)

BENVOLIO

Uite-l pe Romeo!

MERCUTIO

Fără icre, ca o scrumbie uscată. O carne, carne omenească cum te-ai batogit! Acuma a căzut în doaga lui Petrarca. Laura pe lângă iubita lui era doar o biată jupâneasă; — cu toate că avea un adorator care cel puțin se pricepea s'o cânte; — Didona, o sdreanță; Cleopatra, o țigancă; Hero și Helena, niște vrăjitoare și cutre; Thisbe, avea ea ochi albaștri frumoși, nu-i vorbă, dar n'are a face... Signor Romeo, *bonjour!* Vezi că te salut pe franțuzește, după cum ți-s nădragii! Ne-ai rămas dator azi noapte!

ROMEO

Bună dimineața, prieteni! De ce v'am rămas dator?

MERCUTIO

Pentru că ai fugit hoțeste. Nu pricepi?

ROMEO

Iartă-mă, bunule Mercutio. Aveam ceva important, și în asemenea caz ți se iartă dacă treci peste unele îndatoriri.

MERCUTIO

Ei, nu-i mai bine așa, decât să scâncești de dragoste? Acum mai vii de-acasă. Acum ești Romeo! Acum ești ceea ce ești, prin artă și natură! Căci amorul ăsta care

aiurează este din fire un mare nebun, care aleargă cu limba scoasă de colo până colo, până ce cade cu jucăria lui într'o groapă.

BENVOLIO

Oprește! Oprește!

MERCUTIO

Vrei așa dar, s'o iau dela coadă?

BENVOLIO

Altminteri ai fi lungit prea mult povestea.

MERCUTIO

O, te înșeli, aș fi scurtat-o, căci ajunseseam cu povestea mea la fund și n'aveam de gând să merg mai departe

ROMEO

Ia uitați-vă ce alai măreț!

(Intră Doica cu Petre)

MERCUTIO

O pânză! O pânză de corabie!

BENVOLIO

Ba două: o fustă și-un surtuc.

DOICA

Petre!

PETRE

Poftim?

DOICA

Evantaiul meu, Petre!

MERCUTIO

Dă-i-l Petre dragă, să-și ascundă obrazul. Evantaiul ei e mult mai drăguț ca obrazul dumneaei.

DOICA

Bună dimineața, signorii mei!

MERCUTIO

Bună seara, bună seara, frumoasă matroană!

DOICA

De ce bună seara, mă rog dumneavoastră?

MERCUTIO

Pentru că uite craiul de arătător dela ceas e pironit drept în dricul amiezei.

DOICA

Rușine! Ce fel de om e ăsta?

ROMEO

Un om pe care Dumnezeu l-a trimis pe lumea asta, ca el să se ducă pe cealaltă.

DOICA

Sfântă să-ți fie vorba, signore! Duce-s'ar! Dar nu vă fie cu supărare, signori, care poate să-mi spună unde găsesc eu pe tânărul Romeo?

ROMEO

Pot eu să-ți spun: numai că tânărul Romeo e mai bătrân acum când l-ai găsit, de cum era pe când îl căutai. Eu sunt cel mai tânăr care poartă numele acesta, pentru că n'am găsit unul mai rău.

DOICA

Bine zis!

MERCUTIO

Așa? Ce e mai rău e bine? N'am ce zice! E frumos, frumos!

DOICA

Dacă ești dumneata Romeo, signore, aș avea să-ți spun ceva la o parte.

BENVOLIO

Să știi că-i dă o întâlnire pe deseară.

MERCUTIO

O țată! O țățică! Hoiho!

BENVOLIO

Dar ce-ai găsit?

MERCUTIO

Nu un vânat, domnule; poate doar un iepure copt într'o plăcintă proastă de post, ceva învechit și putrezit înainte de a-l mânca. (Cântă)

Vânatul dacă-i învechit,
Vânatul dacă-i frăgezit,
E-o bună bucățică 'n post;
Dar dacă putrezit a fost
Mai înainte de-a mânca,
Atunci e o mâncare rea.

Romeo, mergi acasă la masă? Venim și noi.

ROMEO

Viu și eu numaidecât.

MERCUTIO

Rămâi sănătoasă, frumoasă babă! (Cântă) Rămâi
sănătoasă, o frumoasă, frumoaso, frumoaso!

(Benvolio și Mercutio pleacă)

DOICA

Spune-mi, rogu-te, signore, cine-i obraznicul ăla
negustor de glume proaste?

ROMEO

Unul căruia îi place să se asculte pe sine, și care
spune într'o minută mai multe decât poate face într'o
lună.

DOICA

Apoi dacă are ceva să spună în ce mă privește pe
mine, am să-i arăt eu lui, de-ar fi măcar încă odată
pe atâta de grozav pe cât este el și alți douăzeci de
găgăuți ca el, și dacă eu nu pot, — au să poată alții!
Auzi ticălosul! Că doară eu nu-s d'alea cum mă crede

el, eu nu-s de teapa lui! (Intorcându-se către Petre) (Și tu ce păzești acolo, de lași pe orice nespălat să facă haz pe socoteala mea?)

PETRE

N'am văzut pe nimeni să facă haz de dumneata; că, zău, numaidecât trăgeam spada, să mă crezi! Sunt gata să mă bat cu oricare, unde-i o pricină dreaptă; și când e de partea mea dreptatea!

DOICA

Uf, Dumnezeu să mă ierte dar tremură carnea pe mine de supărată ce sunt! Auzi, nemernicul! Fii așa de bun, signore, și ia aminte la ce vreau să spun. Și cum îți spuneam: tânăra mea stăpână mi-a poruncit să te caut. Acum ce mi-a poruncit să-ți spun păstrez pentru mine, dar mai întâi vreau să-ți spun una și bună, că dacă vrei s'o porți de nas, ca să spun așa, ar fi o purtare rea din partea dumitale, ca să spun așa. Că să vezi dumneata, domnișoara e tinerică: și prin urmare, dacă umbli cu șoseli și cu momeli, asta nu șade frumos față de o domnișoară, ba e chiar urât de tot.

ROMEO

Doică, să spui stăpânei tale c'o conjur...

DOICA

O, draguțul de el! Firește, neapărat, am să i-o spun. Doamne, cum are să se bucure!

ROMEO

Dar ce vrei să-i spui, Doică dragă? Tu nu m'ascuți.

DOICA

Am să-i spun că o conjuri; — o vorbă care, mi se pare, că nu poate ieși decât din gura unui prinț.

ROMEO

Să-i spui să afle-un mijloc ca să vie
Azi dup'amiază să se spovedească.
In chilioara fratelui Lorenzo
Va fi și spovedania și nunta...
Acesta pentru osteneala ta.

DOICA

Signore, nu! Nu iau nicio lețca!

ROMEO

Hai, ia, te rog eu, trebuie să iei!

DOICA

Azi după-amiază? Vine, zău că vine!

ROMEO

Tu stai și-așteaptă 'n dosul mănăstirii:
Acolo, peste-un ceas ți-aduce pajul
O scară împletită din frânghie,
Ce-o să mă urce pe furiș, la noapte,
Pe cel mai 'nalt catarg al fericirii.
Mergi sănătoasă și păstrează taina,
Și n'o să-ți pară rău de osteneală.

Mergi sănătoasă, Doică, și să spui
Stăpânei tale-o caldă salutare.

DOICA

Domnul să te ție! Incă ceva
Ascultă domnule!

ROMEO

Ce-i doică dragă?

DOICA

E om de treabă pajul dumitale?
Știi vorba veche că: doi pot să tacă
Când unul dintre ei din lume pleacă!

ROMEO

O, e un copil cu inima de aur!

DOICA

Prea bine, signore. Doamna mea e cea mai drăgă-
laşă păpușică de pe lume... O, Doamne sfinte, când
era numai de-o șchioapă... O, dar e un tânăr signor
de-i zice Paris și i se scurg ochii, nu alt ceva, după
dumneaei; dar ea, micuța, e mai bucuroasă să vadă
un broscoi, da, un broscoi! Câteodată o necăjesc și-i
spun: «Tot Paris e mai drăguț», — dar ce să crezi,
signore, n'apuc să-i spun una ca asta și se face galbenă
ca turta de ceară. Romeo și rosmarin nu 'ncep cu
aceeaș slovă?

ROMEO

Ba da. Amândoi cu R. Ei, și-apoi?

DOICA

Oh, vrei să râzi de mine, mucalitule! *R!* Parcă mârâie un câine, Nu, lasă că știu eu bine că începe cu altă slovă, — și are ea o vorbă frumoasă de tot. cu Romeo și Rosmarin, ți-ar fi mai mare dragul s'o ascuți.

ROMEO

Să spui stăpânei tale cât mă gândesc la ea. (*Iese*)

DOICA

O negreșit, de mii de ori... Hei, Petre!

PETRE

Poftim?

DOICA

Petre, ține evantaiul și treci înainte. (*Ies*).

SCENA V-a

GRĂDINA LUI CAPULET

JULIETA

Nouă bătu când am trimis pe doică.
Spunea că vine peste-o jumătate
De ceas! Ori poate nu l-o fi găsit?
Nu, dar e șchioapă... Crainici ai iubirii
Ar trebui să fie gândurile,
Căci gândurile sunt mai sprinteioare
Ca razele de soare care-alungă

De pe coline 'ntunecate noaptea.
 Nu-i ca și vântu 'naripat Amorul
 Și nu îi poartă oare căruciorul
 Mici porumbițe cu-aripe ușoare?
 Acuma-i, iată, soarele-a chindie
 Și dela nouă pân' acum trei oare
 Lungi au trecut, și ea tot să nu vie!
 O, de-ar avea o inimă și 'ntrânsa
 Un sânge tânăr, ar sbura ca glonțul,
 Și glonț s'ar duce și-ar veni 'napoi!
 Bătrânii parcă n'au viață 'n ei,
 Trândavi și 'nceți, ca plumbu-s reci și grei.

(Intră Doica și Petre)

O, Doamne! Iat-o. Doică, l-ai găsit?
 Ce-aduci? Zi servitorului să plece.

DOICA

Așteaptă-mă la ușă, Petre! (Petre iese).

JULIETA

Ei,

Măicuțo? Doamne! Dar de ce te uiți
 Așa urât? O, chiar de-i tristă vestea
 Tu spune-o vesel, iar de este bună
 Nu mi-o strica c'o mutră-așa de acră!

DOICA

Of, nu mai pot! Așteaptă să răsuflu...
 Ce-am alergat!... Mă dor oasele toate!

ROMEO ȘI JULIETA

JULIETA

Ți-aș da pe ale mele 'n schimb pe vestea
Ce mi-o aduci! O, spune-o, doică dragă!
O, spune-o doică, dragă doică!

DOICA

Doamne!

Ce zor! Nu poți să mai aștepti de fel?
Vezi bine doar că nu mai am răsuflet?

JULIETA

Cum n'ai răsuflet când găsești răsuflet
Să-mi spui mereu că nu mai ai răsuflet?
De când tot spui de ce nu poți să-mi spui,
Puteai să-mi fi și spus răspunsul lui!
Răspunde: cum ți-e vestea? Bună? Rea?...
Atât, și cealalte mai pe urmă.
Dar spune-odată, spune, vai, și-mi curmă
Neliniștea...

DOICA

Ei, rău ai nimerit-o!

Ce te pricepi tu la bărbați! Romeo?
O fi, nu-i vorbă, mai frumos la chip,
La pulpe și la mâini și la picioare
Ca ceilalți toți, deși nu se cuvine
Să mai vorbim de astea, însă totuși
Oricum ar fi, e fără asemănare;
Curtenitor nu prea îi este felul,
Dar aș putea să jur că-i blând ca mielul!

Hai, fata mea, la Dumnezeu te 'nchină!
Ia spune, ai mâncat azi la amiază?

JULIETA

Nu, nu! dar asta nu mă 'nterează.
Ce-a zis el de logodnă? Scurt: ce-a zis?

DOICA

Vai, cum mă doare capul! Capul meu!
Svâcnește, parcă stă să mi se spargă!
Aci mă ține-un junghi! Spinarea mea!
Cum te înduri să mă tot porți pe drumuri!
Din asta poate mi s'o trage moartea...

JULIETA

Imi pare foarte rău că nu ți-e bine
Dar, doică dragă, spune-mi: Ce-a zis el?

DOICA

Romeo spune... ca un gentilom
Cinstit, drăguț, bun, foarte cum se cade...
Dar unde-i maică-ta?

JULIETA

Unde e mama?
Ei, înăuntru! Unde vrei să fie?!
Dar ce-alandala-i vorba ta: Romeo
Un gentilom... Unde e maică-ta?

DOICA

Te-ai supărat, hai! Maica ta Hristoase!
Poftim! Frumos fți stă! Asta-i pe semne,

Leac pentru junghiul ce mă ține 'n spate.
Mergi singurică, draga mea, de-acum
Când vei avea să mai trimiți vreo vorbă!

JULIETA

Ei, las'o! — Spune: Ce ți-a spus Romeo?...

DOICA

Ai voie azi să mergi la spovedanie?

JULIETA

Da.

DOICA

Du-te atunci la fratele Lorenzo.

Te-așteaptă acolo-un mire ca să facă

Din tine o mireasă. Ia te uită

Cum i se urcă sângele 'n obraji!

Și mai târziu i-or arde ca pojarul.

Mergi dar, și eu mă duc să caut scara,

Pe care se va cățăra tâlharul

La noapte, sus, în cuibul păsăricii...

Eu-s vita de povară, mă trudesc

De dragul vostru numai, ziua 'ntreagă.

Dar tu la noapte ai să porți povara...

Merg să mănânc. Tu mergi la mânăstire,

Cât mai în grabă.

JULIETA

Da, dădacă dragă!

Mă duc, alerg, zbor către fericire!

(Ies)

SCENA VI-a

*CHILIA FRATELUI LORENZO
INTRĂ FRATELE LORENZO ȘI ROMEO*

LORENZO

Reverse-și Domnul harul său ceresc
Asupra-acestor mâini ce le unesc,
Ca nicio grijă 'n zilele ce vin
Să nu ne mustre cugetul...

ROMEO

Amin!

Dar griji oricâte pot de-acum să vină
Nu covârșesc plăcerea cea divină
Când știi că Julieta e a mea!
Așază mâna ei în mâna mea,
Unește-le, prin binecuvântare,
Și moartea poate-apoi să mă sugrume,
Căci mi-am trăit norocul meu pe lume!

LORENZO

Asemeni patimi oarbe n'au norocul
Să țină mult: ca pulberea și focul
Se mistue 'n întâia sărutare!
Cât e de dulce mierea, tot desgustă
Pe-acela ce prea multă miere gustă,
De-aceea nu fi lacom, nici prea dornic:
Atunci numai norocul e statornic.
Târziu acel ce-i prea grăbit s'alerge

Ajunge ca și-acel ce prea 'ncet merge.

(Intră Julieta)

Privește-o! Piciorușele-i ușoare
Nu lasă nicio umbră pe cărare.
Cei ce iubesc pot să călătorească
Pe funigeei ale căror fire
Plutesc în aeru 'ncropit de vară,
Și tot nu cad — așa e de ușoară
Deșertăciunea ce-o numim iubire!

JULIETA

Bună seara, bunul meu duhovnic.

LORENZO

Romeo-ți mulțumește, fiica mea,
Pentru-amândoi.

JULIETA

Ii mulțumesc și eu,
Căci altfel mulțumirea-i e 'n zadar.

ROMEO

Ah, Julieto, de-a 'ntrecut măsura
Și bucuria ta, și dacă știi
Mai bine decât mine s'o descrii,
Atunci îmbălsămează tu cu gura
Văzduhul tot, și vocea ta sonoră
Să cânte-atunci visata fericire
Ce ne-o îmbie-această scumpă oră!

JULIETA

Simțirea mai bogată ca vorbirea,
Mai mândră-i de cuprins, ca de podoabă-i!
Doar cerșetorii pot să-și spună-averea;
Dar dragostea mea plină de credință
E-așa de mare 'ncât nu-i cu puțință
Să-i socotești măcar pe jumătate
Comorile...

LORENZO

Veniți, veniți cu mine,
Să facem slujba-așa cum se cuvine.
Nu pot să vă îngădui singurei
Cât timp nu face, prin cuvântul ei,
Biserica din voi un trup și-un suflet!

(Ies)

A C T U L I I I

SCENA I-a

O PIAȚĂ PUBLICĂ

MERCUTIO, BENVOLIO, UN PAJ ȘI SERVITORI

BENVOLIO

Prietene, hai să plecăm acasă.
E-o zi fierbinte, sunt dușmani pe stradă,
De-i întâlnim, se face sigur sfadă:
Pe-arșiță fierbe sângele nebun.

MERCUTIO

Apoi și tu-mi ești unul din aceia care, cum trece pragul unei cârciumi, bate cu spada 'n masă și strigă: «Dea Domnul să n'am nevoie de tine!» și-apoi, cum i s'a urcat la cap al doilea pahar, scoate spada la cârciumar, fără să fie de loc nevoie, firește.

BENVOLIO

Sunt eu unul de-aceia?

MERCUTIO

Da, da. Ești un turbat de n'ai pereche în toată Italia, tot așa de pornit spre turbare, ca și de turbat în pornirile tale!

BENVOLIO

Ei și mai ce?

MERCUTIO

Zău, dacă ar mai fi unul ca tine, în curând n'am mai avea niciunul, pentrucă v'ați ucide unul pe altul. Măi, tu ești în stare să te sfădești cu cineva pentrucă are în barbă un fir mai mult sau mai puțin ca tine. Te cerți cu altul care vinde castane, fiindcă ai ochi castanii. Ce alt ochi ar putea să găsească asemenea pricini! Capul tău ți-e așa plin de gălceavă, ca oul de gălbenuș, și nu odată ai umblat cu el spart din pricina certurilor tale. Te-ai legat de unul care a tușit pe stradă, pentrucă ți-a deșteptat câinele care dormea la soare. N'ai avut bucluc deunăzi cu un croitor pentrucă pusese înainte de Paști un laibăr nou? Cu altul pentrucă-și legase ghetetele nouă cu șireturi vechi? Și totuși vii să mă dăscălești asupra firii mele certărețe!

BENVOLIO

Da, dacă aș fi așa de zurbagiu ca tine, cred că nu mi-ar da nimeni nici cinci sferturi de ceas pe moșia vieții mele!

MERCUTIO

Moșia vieții? Ce prostie!

(Intră Tybalt și alți câțiva)

BENVOLIO

Pe capul meu, iată, vin Capuleții!

MERCUTIO

Și pe călcâiul meu n'am zor de ei!

TYBALT

Urmați-mă de-aproape... Bună seara, Signori! O vorbă cu unul din voi!

MERCUTIO

Numai o vorbă cu unul din noi? Fii mai darnic: adaugă la vorbă și-o lovitură!

TYBALT

Sunt gata chiar s'o fac, de-mi dai prilejul.

MERCUTIO

N'ai putea să ți-l iei singur fără să ți-l dăm?

TYBALT

Mercutio, ții hangul lui Romeo...

MERCUTIO

Hangul? Dar ce? Suntem noi lăutari? Dacă ții cu orice preț să fim lăutari, apoi îți voi asurzi urechile numai cu note discordante! Iată arcușul meu; așteaptă, ai să vezi cum o să te facă să joci. Mii de draci! Hangul!

BENVOLIO

Suntem în piața publică aci.
 Ori căutați un loc mai liniștit;
 De nu, deliberați cu sânge rece.
 Sau să plecăm. Aci-s mulți gură-cască.

MERCUTIO

De-aceea au ei gură: ca s'o caște.
 Nu, nu mă mișc de dragul nimănuia!
 (Intră Romeo)

TYBALT

Signore, mergi în pace, Iată-mi omul!

MERCUTIO

M'aș spânzura de ți-ar purta livreaua!
 Ieși pe teren și el te va urma:
 Acolo poate fi el omul tău!

TYBALT

Iubirea care ți-o nutresc, Romeo,
 Mă face doar să-ți spun: Ești un nemernic!

ROMEO

Pricina ce mă face să-mi fii drag
 Imi stâmpără mânia cùvenită
 Salutului tău, Tybalt. Nu-s nemernic.
 Rămâi cu bine. Tu nu mă cunoști.

TYBALT

Ocara ce-mi făcuși n'o speli, băiete,
 Doar cu atât. Intoarce-te. In gardă!

ROMEO

Dar nu te-am ocărit de loc, ți-o jur.
Mi-ești drag mai mult decât ai bănui,
Deci până ce vei ști tot ce mă face
Să-ți fiu prieten, bune Capulet —
Un nume scump azi mie — mergi în pace!

MERCUTIO

Nu pot răbda atâta umilire!
Allà stoccata va să biruiască. (Trage spada)
Hei, șoricare Tybalt, nu poștești?

TYBALT

Dar ce poștești tu, câine, dela mine?

MERCUTIO

Nimic, bunule prinț al pisicilor, nimic decât una din cele nouă vieți ale dumitale, pe care vreau să ți-o storc, și, după cum mă vei trata, să ți le târbăcesc și pe celelalte opt ce-ți mai rămân. Haide, trage spada de urechi afară, dacă nu vrei să ți le tai pe ale tale cu spadă mea.

TYBALT

Sunt la plăcerea dumitale! (Trage spada)

ROMEO

Mercutio, întoarce-ți spada 'n teacă.

MERCUTIO

Signore, știi acel faimos *passado*!

ROMEO

Aruncă-te Benvolio, 'ntre ei!

Tybalt! Mercutio! Nu vi-i rușine?

Nelegiuire! Ducele-a oprit

Bătăile pe străzile Veronei!

Tybalt! Mercutio! Stați!

(Tybalt, pe sub brațul lui Romeo, rănește pe Mercutio și pleacă
cu ai săi)

MERCUTIO

Vai, sunt rănit!

Ah, ciurma cadă pe-ale voastre case!...

Nu l-am atins? Se duse?

BENVOLIO

Ești rănit?

MERCUTIO

M'a zgâriat cotoiul! M'a dat gata!

Dar, drace! E de-ajuns... Unde mi-i pajul?

Mișelule, dă fuga, ad' un doftor!

(Pajul pleacă)

ROMEO

Prietene, n'ai grijă. Rana ta

Nu poate fi așa de gravă.

MERCUTIO

Nu, nu e adâncă chiar ca o fântână, nici largă ca o ușă de biserică... Dar e destul, ajunge. Intrebați mâini despre mine, și veți găsi că sunt un om foarte

tăcut. Am încheiat-o, credeți-mă, cu gluma vieții... Ciuma să vă mănânce casele voastre amândouă! Drace! Auzi, să mă zgârie de moarte, un câine, un chițoran, un guzgan, un cotoi! Un fanfaron, un mișel care miroase a condică de socoteli... Cine dracu te-a vârât între noi? Sub brațul tău am fost rănit, Romeo!

ROMEO

Crezusem că fac bine.

MERCUTIO

O, du-mă undeva 'n vecini, Benvolio!
Altcum leșin... Ciuma să vă mănânce!
Casele voastre au făcut din mine
Ospăț de viermi, am încasat-o bine,
Vai, și pe veci, Casele voastre!...

(Mercutio iese sprijinit de Benvolio)

ROMEO

Vai, tânărul acesta, care este
Cu ducele de-aproape înrudit,
Prieten bun al meu, primește moartea
Din vina mea; și numele meu bun
E pângărit de-ocările lui Tybalt,
Lui Tybalt ce de-un ceas e ruda mea.
O, dulce Julieta, ce nevolnic
Făcu din mine frumusețea ta
Și cum mi-a stins în piept orice putere!

(Benvolio se întoarce)

BENVOLIO

Romeo! mort e vrednicul prieten.
 Viteazu-i suflet s'a 'nălțat la nori,
 Disprețuind pământul prea de vreme.

ROMEO

Restriștea zilei de-azi plutește-asupra
 Acelora ce vin și mai cumplite.

(Tybalt se 'ntoarce)

BENVOLIO

Se 'ntoarce furiosul Tybalt.

ROMEO

Teafăr?

Triumfător? Și bunul meu prieten
 Ucis. O, zboară către cer, blândețe!
 O, du-mă tu, mânie cu-ochi de flăcări!
 Ia-ți, Tybalt, înapoi «nemernicul»,
 Ce mi l-ai dat, căci sufletul viteaz
 Al lui Mercutio plutește încă
 Deasupra capetelor noastre și
 L-așteaptă doar pe-al tău să-l însoțească:
 Ori tu, ori eu, de nu chiar amândoi
 Il vom urma!

TYBALT

Nenorocitul!

Tu doar i-ai fost tovarăș și se cade
 Tu să-l urmezi.

ROMEO

Aceasta hotărăscă!

(Se bat. Tybalt cade).

BENVOLIO

Romeo, fugi! Poporul e 'narmat.
Tybalt ucis! Nu sta așa pierdut!
Fugi, Ducele la moarte te condamnă,
De vei fi prins! Fugi! Fugi!

ROMEO

Amar de mine!

Sunt jucăria soartei!

BENVOLIO

Ce aștepți?

(Romeo pleacă. Vin cetățeni)

UN CETĂȚEAN

Hei, încotro fugi mișelul care
Ucise pe Mercutio? Pe unde
A apucat-o ucigașul Tybalt?

BENVOLIO

Acolea zace Tybalt!

UN CETĂȚEAN

Ne urmează!

In numele principelui Veronei!

(Intră Ducele cu suită, Montague, Capulet, soțiile lor și alții)

DUCELE

Ce s'a făcut, unde-s nelegiuții
Care-au stârnit iar sfada?

BENVOLIO

Nobil Duce!

Eu pot să spun mai bine ca oricare
Cum s'a 'ntâmplat nenorocita luptă.
Acel ce pe Mercurio-l ucise
E-aci ucis de mâna lui Romeo.

CONTESA CAPULET

Tybalt, nepotul meu, nepot de frate!
O Duce! O, nepoate! O, bărbate!
O, frate, sângele tău curge!... Duce,
Fii drept și pentru sângele vărsat
Jertfește sânge Montague!... Nepoate!
Nepoate!

DUCELE

Spune tu, Benvolio:
Cine-a stârnit această sfadă?

BENVOLIO

Tybalt,
Ucis aci de mâna lui Romeo.
Romeo i-a vorbit frumos, rugându-l
Să meargă 'n pace și să-și schimbe gândul,

I-a spus chiar și de 'nalta-vă poruncă,
Aceasta pe-un ton blând, și stând plecat,
Privind senin, cercând să 'mpace sfada;
Dar nu 'mblânzi pe Tybalt, ce s'aruncă
Orbiș cu spada 'n pieptul lui Mercutio;
Acesta, ațâțat, întoarce spada
Spre-a lui Tybalt, înlăturând c'un gest
Plin de dispreț mortala lovitură,
Spre-a i-o trimite înapoi lui Tybalt,
A căruia iuțea i-o parează.
Romeo strigă tare: « Stați, prieteni!
Oprîți-vă! » Și vrînd să-i despărtească,
Mai repede ca vorba, brațul lui
Dibaci abate armele fatale.
Sub brațul său nenorocita spadă
A lui Tybalt scurtează scumpa viață
A bravului Mercutio. Tybalt fuge,
Dar iar se 'ntoarce la Romeo, care
Acum nutrește dor de răzbunare.
Ca fulgerul se 'ncaieră, și până
Să-i fi putut desparte, cade Tybalt.
Romeo-atunci se 'ntoarce și fugi;
Pun capul meu zălog, de nu-i așa.

CONTESA CAPULET

E înrudit cu Montague și minte;
Se vede-aceasta chiar și din cuvinte.
Vreo douăzeci aci se 'ncaierară
Și cel mai vrednic dintre ei să piară?

O, Duce, judecă, fii drept: pe Tybalt
Romeo l-a ucis, Romeo moară!

DUCELE

Romeo l-a ucis pe Tybalt, care
Ucise pe Mercutio... Dar cine
Acum răscumpăra-va scumpu-i sânge?

MONTAGUE

O, nu Romeo, Duce! Nu Romeo!
El s'a jertfit pentru Mercutio.
Tybalt era pierdut; Romeo, dacă
Grăbi osânda lui, fu 'n drept s'o facă.

DUCELE

Deoarece-a grăbit-o, îi impun
Să plece fără preget în surghiun.
Și pentrucă m'ating azi și pe mine
Urmările acestei uri haine,
Stârpind chiar un vlăstar al casei mele,
Voi lua măsuri, să resimțiți, prin ele
Ce mult această pierdere mă doare...
Surd voi rămâne, fără îndurare
La orice lacrimi, orice rugăminte:
Deci nu mai stăruiți de-aci înainte;
Romeo, de nu vrea să-i sune ceasul
Cel de pe urmă, să-și grăbească pasul.
Blândețea, ce tratează cu sfială
Pe criminali, e însăși criminală.

SCENA II-a

O CAMERĂ IN CASA CAPULET — JULIETA

JULIETA

O, galopați, sirepi de foc, spre casa
Lui Phoebus... un cârmaci ca Phaeton
Cu bice v'ar goni către apus
S'aducă grabnic noaptea înnorată.
O, las' perdeaua, noapte-aducătoare
De dragoste, ca ochii răi s'adoarmă
Și, nevăzut, Romeo, fără larmă,
Să se strecoare 'n cuibul fericirii...
Cei ce jertfesc pe-altarele iubirii
Au drept lumină frumusețea lor,
Și noaptea-i place orbului amor.
O, vino, noapte tainică, matroană
In haină 'ntunecată, 'n negru toată,
Și 'nvață-mă să pierd un joc prin care
Voi câștiga un preț cu mult mai mare:
In joc sunt doi boboci curați de fată...
Cum bate viu 'n obrazu-mi feciorelnic
Fricosul sânge! — O, acopere-l
In manta-ți neagră, până ce sfielnic
Intâi, se face îndrăzneț amorul,
Ne mai văzând în dragoste o vină...
O, vino, noapte; tu, Romeo, vino,
Tu, zi în noapte; pe-aripele nopții
Vei odihni mai alb ca fulgi ușori
De nea pe negrul spate al unei ciorii!
O, vino, noapte bună, fermecată,

570.856

Dă-mi pe Romeo-al meu, și când vreodată
 El va muri, tu să faci mii de stele
 Din trupul lui, care ar împodobi
 Atât de mândru bolta înstelată,
 Că lumea 'ntreagă s'ar îndrăgosti
 De tine, noapte, — și 'ngâmfatul soare
 N'ar mai afla pe nimcni să-l adoare!
 O casă mi-am durat iubirii mele,
 Dar n'am avut-o încă; sunt vândută,
 Dar nu s'a bucurat de mine nimeni.
 Și ah, așa de 'ncet îmi trece ziua,
 Ca noaptea 'ntr'un ajun de sărbătoare
 Copilului cu haine nouă care
 Nu are încă voie să le 'mbrace.
 Dar vine doica... O, aduce vești
 Dela Romeo-al meu, și fiecare
 Romeo spune, este pentru mine
 Un sol ce-aduce glasuri îngerești.

(Intră doica cu o scară de frânghie)

Ei, Doică? Zi, ce-i nou? Aceasta-i scara
 Ce ți-o dădu Romeo?

DOICA

Da, e scara!

(Aruncă jos scara)

JULIETA

Vai! pentru ce-ți frângi mâinile? Ce ai?

DOICA

Amar de noi! E mort, e mort, e mort!
Suntem pierdute, draga mea, pierdute!
O, vai! S'a isprăvit! S'a dus! E mort!

JULIETA

Ce? Poate cerul fi așa de crud?

DOICA

Romeo, poate chiar când cerul nu!
Romeo! Doamne cine-ar fi crezut!
Romeo!

JULIETA

Ești un diavol, de mă chinui
Așa? Asemeni chin cumplit ar face
Să urle pe-osândiții din gheena!
S'a omorît Romeo? Spune! Dacă
E mort, zi: da; de nu, zi: nu! O vorbă
Decide între chin și fericire!

DOICA

Cu ochii mei, vai, rana i-am văzut-o
Aci la piept, — la pieptul lui viteaz!
O, bietul trup însângerat, o, bietul
Trup fără viață! Palid, palid, palid.
Cum e cenușa și mânjit de sânge!
Am leșinat când l-am văzut așa.

JULIETA

Vai, frânge-te, tu inimă rămasă
 Pe drumuri! Ochi, intrați în închisoare,
 Lipsiți pe veci de razele de soare!
 Prefă-te, humă păcătoasă 'n humă!
 Nu mai mișca... O, moarte, vino, du-mă
 Alături de Romeo, în sicriu!

DOICA

O, Tybalt! Tybalt! Bunul meu prieten!
 Viteze Tybalt! Mândre gentilom!
 De ce am mai trăit să te văd mort?

JULIETA

Ce-i vijelia asta care bate
 De pretutindeni? E ucis Romeo?
 Tybalt e mort? Tybalt, scumpul meu văr?
 Romeo, soțul și mai scump? Atunci
 Răsune surla zilei de apoi!
 Cine-ar trăi, vai, după aceștia doi?

DOICA

Tybalt e mort, Romeo surghiunit!
 Romeo l-a ucis și e 'n surghiun!

JULIETA

O, Doamne! Doamne! Mâna lui Romeo
 Făcu să curgă sângele...

DOICA

Așa!

Amar de noi! Ea l-a vărsat, — ea, ea!

JULIETA

O inimă de șarpe 'n ochi de floare?
 A stat vreun zmeu într'un palat mai falnic?
 Frumos tiran! Demon cu chip de înger!
 Șoim fără ghiare! Miel cu colți de lup!
 Canalie cu chip dumnezeesc!
 De-a-dreptu 'ntors tot ce-ți părea mai drept!
 Sfânt blestemat! Mișel de cinste vrednic!
 Natură, ce făceai tu în infern
 Când ai sădit acest demonic suflet
 În raiul pieritor al unui trup
 Așa de dulce? A mai fost vreo carte
 Așa frumos legată și mai plină
 De urîtenii? Câtă 'nșelăciune
 Într'un castel așa strălucitor!

DOICA

Bărbații n'au credință, n'au onoare,
 N'au omenie. Toți sunt trădători,
 Toți șarlatani, vicleni, lingușitori!
 Ah, unde-i pajul? Dați-mi *aqua vitae*!
 Îmbătrânesc de-atâtea griji, necazuri.
 Rușine lui Romeo!

JULIETA

Arză-ți limba

Astfel de vorbe. Nu pentru rușine

Născut e el. Ruşinii i-e ruşine
 Să stea pe fruntea lui: ea e un tron,
 Pe care cinstea să se înccunune,
 Ca o stăpână peste lumea 'ntreagă!
 Ce dobitoacă-am fost să-l ocărăsc!

DOICA

Vorbeşti aşa de cel care-a ucis
 Pe vărul dumitale?

JULIETA

Pot vorbi

De rău pe soţul meu? Ah, cine oare,
 Sărmane soţ, te-ar cuvânta de bine
 Când chiar şi eu, de patru ore-abia
 Femeia ta, te-acopăr de ruşine!
 Dar, răule, de ce-ai ucis pe Tybalt?
 Fiindcă el voia să te ucidă!
 Intoarce-vă-ţi, o lacrimi, la izvor;
 Tributul vostru-l datoraţi durerii
 Şi din greşeală-l daţi voi bucuriei!
 Trăieşte soţul meu care-a ucis
 Pe Tybalt, care vruse să-l ucidă!
 Atunci e bine: pentru ce mai plâng?
 Am auzit o vorbă mai cumplită
 Decât că Tybalt e ucis, o vorbă
 Ce mă sugrumă: de-aş putea s'o uit!
 Dar ea-mi apasă gândul cum apasă
 Păcatul gândul unui păcătos!
 Ah, vorba: « surghiunit », « e în surghiun »,

Omoară zece mii de Tybalți! Moartea
 Acestuia era destulă jale!
 De este drept că o nenorocire
 Nu vine niciodată singură,
 Ci trage după ea și alți tovarăși,
 De ce cu vestea: «Tybalt este mort»
 Ea nu mi-a spus: e tata, mama, sau
 Sunt amândoi — durerea mi-ar fi fost
 La fel de mare... Dar să-mi spună după:
 «Tybalt e mort» — «Romeo e 'n surghiun»,
 Rostind aceasta, tata, mama, Tybalt,
 Romeo, Julieta, — toți sunt morți!
 «Romeo surghiunit», acest cuvânt
 Nu poate să-l cuprindă niciun gând,
 Un lucru fără țintă, fără scop...
 O numa 'n moarte aş putea să 'ngrop
 Durerea mea și nu-i cuvânt s'o spună.
 Dar unde-i mama, tata, doică bună?

DOICA

Plâng și bocesc pe Tybalt. Vrei să-i vezi?
 Te duc la ei.

JULIETA

Cu lacrimile lor
 Li spală rana. Ale mele însă,
 Când ale lor se vor usca, vor plânge
 Surghiunul lui Romeo-al meu. Ia scara.
 Sărmană scară, cum te-a înșelat,
 Ca și pe mine, soarta lui Romeo!

Te socoteam că-i vei deschide drum
Spre patul meu, și mor mireasă-acum,
Și văduvă fecioară; mi-a fost dat
In patul nunții mele nepătat,
Nu Romeo, ci doar cumplita moarte
De fecioria mea să aibă parte.

DOICA

Mergi în iatac, ți-aduc eu pe Romeo
Ca să te mângâie. Știu unde este,
Romeo-al tău va fi aici deseară,
El este-ascuns la fratele Lorenzo.

JULIETA

Găsește-mi-l și dă-i acest inel,
Și spune-i să alerge scumpul meu,
Aci, la cea din urmă despărțire.

SCENA III-a

CHILIA FRATELUI LORENZO — LORENZO ȘI ROMEO

LORENZO

Romeo, vino! Vino, om fricos!
Restriștea grea s'a 'ndrăgostit de tine
Și cu ursita rea ești logodit.

ROMEO

Ce veste, tată? Prințul ce osândă
Mi-a dat? Cum se numește oare noua

Nenorocire care mă pândește
Și n'o știu încă?

LORENZO

Ești așa deprins,
O, fiule, cu-acești tovarăși jalnici,
Că nu mă tem să-ți spun osânda lui.

ROMEO

Nu e osânda zilei de apoi?

LORENZO

Iți dete o pedeapsă mai ușoară:
Nu moartea trupului, ci doar surghiunul.

ROMEO

Surghiunul? Fie-ți milă, spune: moartea!
Surghiunul e mai fioros ca moartea.
O, nu mai spune vorba de « surghiun ».

LORENZO

Ești numai din Verona surghiunit
Și lumea-i largă, mare.

ROMEO

Nicăierea

Nu-i lume în afară de Verona!
Ci numai chinul veșnic, iadul doar.
Gonit de-aci, sunt izgonit din lume,
Și-acest surghiun e moartea: tu, de-aceea

Ii dai un anume fals. Zicând surghiun
Cu bardă de-aur îmi retezi tu capul,
Zâmbind de gluma care mă ucide!

LORENZO

O, greu păcat! O, nerecunoștință!
Greșeala-ți după legi înseamnă moarte
Și pentru tine numai, bunul Duce
Nesocotește legile, schimbând
Această neagră vorbă în surghiun...
Nu vezi aci înalta-i îndurare?

ROMEO

Nu îndurare, chin numai. E cerul
Aci, unde trăiește Julieta,
Și-oricare câine, mătă, șoricel,
Cel mai nevrednic chiar în cer trăiește
Și poate s'o privească 'n față — numai
Romeo nu! Mai multă trecere,
Mai multe drepturi și mai multă cinste
Au muștele de hoit, decât Romeo!
Căci ele pot atinge-acele albe
Minuni de scumpe mâini și pot să fure
Cereasca fericire de pe buze-i,
Ce se 'nroșesc cu focul cel vestalic,
Ca de-un păcat al sărutării date.
Aceasta pot chiar muștele s'o facă,
Eu însă nu, eu trebuie să fug, —
Sunt liberi toți, doar eu sunt surghiunit.
Și tot mai spui că nu-i surghiunul moarte.

N'ai vreo otravă, vr'un pumnal tăios,
Un chip de-a mă ucide-oricât de josnic,
Dar — surghiunit? O, mort, nu surghiunit!
Călugăre, cei blestemați în iaduri
Rostesc urlând acest cuvânt, — n'ai suflet
Tu, omul sfânt, tu sfetnicul cucernic,
Duhovnicul și bunul meu prieten,
De mă zdrobești cu-acest cuvânt « surghiun »?

LORENZO

Nebun cu mîntea de copil! Ascultă!...

ROMEO

Vrei să vorbești iar tot despre surghiun!

LORENZO

Ba vreau să-ți dau o armă împotrivă-i.
Filosofia, laptele cel dulce
Al celor oropsiți, te va hrăni
Și te va mângâia 'n surghiunul tău!

ROMEO

Iar spui « surghiun »? Ci dă-o la pustia
Filosofia! Când filosofia
Nu poate să creeze-o Julietă,
Să mute-orașul, nici să schimbe-osânda,
Atunci ea nu e bună de nimica,
Ea n'are rost, nu-mi mai vorbi de ea.

LORENZO

Văd bine că nebunii n'au urechi!

ROMEO

La ce? Când înțelepții nu au ochi?

LORENZO

Stai să vorbim puțin de starea ta.

ROMEO

Nu poți vorbi de ceea ce nu simți.
De-ai fi ca mine tânăr; Julieta
Iubita ta, de-un ceas a ta soție
Și Tybalt mort, îndrăgostit ca mine,
Ca mine surghiunit: atuncea, da,
Ca mine ai vorbi, ți-ai zmulge părul,
Te-ai arunca pe jos ca mine-acuma,
Spre a-ți lua măsură pentru groapă!...

(Bate în ușă)

LORENZO

Sus!... Bate cineva... Ascunde-te, Romeo!

ROMEO

Nu, decât doar dacă ceața
Suspinelor acestei inimi poate
De ochii curioși să mă ferească.

(Bate din nou)

LORENZO

Auzi?... Iar a bătut?... Cine-i acolo?
Ridică-te, Romeo... Te vor prinde...
Sus!... Iute!... În odaia mea de lucru!
Indată... viu... Ce nebunie, Doamne!

Da, viu... viu... Cine bate-așa de tare?
De unde ești?... Ce vrei?

DOICA

Dă-mi drumu 'n casă.
Și spun atunci: Domnița Julieta,
Stăpâna, m'a trimis...

LORENZO

Bine-ai venit!
(Intră Doica)

DOICA

O, taică sfinte! Spune-mi, taică sfinte,
Romeo, soțul doamnei mele, unde-i?

LORENZO

Colea, trântit pe scânduri, beat de lacrimi!

DOICA

Aidoma cu doamna mea, săracu!
Aidoma!

LORENZO

O, înrudire-a jalei!

DOICA

Aidoma ca el și dânsa zace:
Se zbate, geme; geme și se zbate...
Hai, scoală, scoală, dacă ești bărbat!
Ridică-te de dragul Julietei!
Se poate să te pierzi așa cu firea?

ROMEO

Vai, Doică!

DOICA

Moartea pune cap la toate.

ROMEO

Vorbeai de Julieta mea? Ce face?
Nu mă blestemă ca pe-un ucigaş —
Că am pătat c'un sânge-aşa de scump
Copilăria fericirii noastre?
O, unde, ce face şi ce zice,
Ce spune dulcea, tainica-mi soţie
De biata noastră dragoste sfărmată?

DOICA

Nimic nu spune, plânge şi iar plânge,
Cade pe pat, apoi iar se ridică
Şi strigă: Tybalt! Strigă-apoi: Romeo!
Şi cade iar...

ROMEO

De parcă numele-i
Ar scăpăra din arma ucigaşă
Şi-ar omorî-o, cum l-a omorît
Cu braţul lui pe Tybalt... Călugăre,
Ştii tu în care mârşav loc ascunde
Acest schelet numele meu? O, spune-mi,
Vreau să stârpesc duşmanul în viespar!

LORENZO

Oprește mâna ta nelegiuită!
Bărbat ești tu? — « Da » trupul tău răspunde,
Dar femeiesc ți-e plânsul și pornirea-ți
Sălbatecă-i de fiară fără minte!
Chip de bărbat cu suflet de femeie,
Amestec monstruos din amândouă,
Tu mă 'nspăimânți! Mă jur pe rasa mea!
Credeam că ai un strop de judecată!
L-ai omorât pe Tybalt? Vrei acum
Prin ura ta nebună împotriva-ți
Să te omori tu însuși și s'omori
Femeia ce prin tine doar trăiește?
De ce să ocărești pământul, cerul
Și nașterea-ți? In tine câteși trele
Unitu-s'au și vrei să le stârpești?
O, dar tu pângărești fără rușine
Iubire, frumusețe, spirit, tot
Ce ai, ca un netrebnic cămătar,
In loc să-ți faci din ele o podoabă.
Căci trupul tău e-un sarbăd chip de ceară,
Dacă-i lipsit de-un suflet de bărbat.
Iubirea ta-i sperjură, dac'omoară
Pe aceea cărei i-ai jurat credință;
Și spiritul, ce-ar trebui să fie
Podoaba trupului și a iubirii,
Nepricepând cum să se poarte 'n viață,
Ia foc din vina negliobiei tale
Ca pulberea de pușcă 'n punga unui

Soldat nesăbuit, și te ucizi
Cu ceea ce ți-i dat ca să te aperi.
Ridică-te, fii om: căci Julieta
Trăiește, ea de dragul cărei tu
Zăceai ca mort: și-aceasta e-un noroc.
Pe tine Tybalt vru să teucidă,
Tu l-ai ucis: și-aceasta-i iar noroc.
Prietenă ți-e legea, că 'ndulcește
Osânda morții în surghiun, și-aceasta
Nu-i mai puțin noroc. De pretutindeni
Te 'mbie fericire, însă tu,
Ca un copil cu toane, alintat,
Te cerți cu soarta și iubirea ta:
Ia seama că așa, sfârșești urât.
Mergi de-ți găsește cum ați hotărât,
Iubita, urcă în iatacul ei
Și mângâie-o, dar n'așteapta străjerii
Să prindă veste, până ce să pleci,
Că nu mai vii în Mantua în veci,
Acolo unde cată să rămâi
Pân' ce-om găsi prilejul potrivit
De-a da 'n vileag a voastră cununie
Și-a împăca pe-ai voștri implorând
Iertarea dela Ducele, și când,
Te vei re'ntoarce-apoi de mii de ori
Mai fericit, de cum pleci azi de trist...
Tu, Doică, du-te, du-te înainte,
Salută pe stăpâna ta din parte-mi
Și spune-i să trimită la culcare
Pe toți ai casei, un prilej de care

Sunt bucuroși, că-s toți zdrobiți de jale...
Romeo te urmează.

DOICA

O, toată noaptea-aș fi putut să stau
S'aud așa povește înțelepte! (căt-re Romeo)
Mă duc să-i spun stăpânei să te-aștepte.

ROMEO

Da, du-te și să-i spui prea dulcii mele
Să fie gata să mă dojenească.

DOICA

Poftim inelul care mi l-a dat
Stăpâna pentru dumneata, signore,
Grăbește-te și vezi să nu 'ntârzii...

(Doica pleacă).

ROMEO

Ah, simt că viața 'ncepe-a se trezi
Din nou în mine...

LORENZO

Du-te... Noapte bună!
Și nu uita că viața ta e 'n joc:
Sau pleacă mai 'nainte ca să fie
Schimbată straja, sau de nu în zori,
Schimbat de haine; și rămâi pe urmă
La Mantua în liniște. Eu caut
Pe servitorul tău ce-ți va aduce
Din vreme 'n vreme orice veste care

Te poate bucura... Acuma du-te!
Dă-mi mâna... Noapte bună!...

ROMEO

Ah, mă cheamă
O fericire mai presus de toate,
Altminteri n'aş pleca aşa de iute
Decât cu întristare dela tine.
Rămâi cu bine.

SCENA IV-a

O CAMERĂ ÎN CASA CAPULET

CAPULET, CONTESA CAPULET ŞI PARIS

CAPULET

A fost o 'mprejurare-aşa de tristă
Că n'am avut răgaz, iubite Conte,
Să prevestim copila. Ea ţinea
Năspus de mult la vărul ei Tybalt.
Şi eu... Dar omul s'a născut să moară...
Acu-i târziu; — ea nu se mai coboară;
Plăcerea doar de-a sta cu dumneata,
Mă ţine treaz, altminterea de-un ceas
Eram în pat.

PARIS

Fireşte vremea morţii
Nu-i vremea priincioasă de peţire.

Contesă, noapte bună... și-ale mele
Omagii fiicei voastre...

CONTESA CAPULET

Măine sper

Să pot vorbi cu ea: în noaptea-aceasta
Prea-i zăvorită în durerea ei.

CONTELE

Sir Paris, eu aș pune rămășag
Că fata mea te are foarte drag.
In toate-o știu supusă și cuminte...
Nevastă, treci la ea mai înainte
De-a te culca, și spune-i de iubirea
Lui Paris, și să-i spui, ia seama bine,
Pe Miercurea ce vine... Ce-avem azi?

PARIS

Luni, nobil Conte...

CAPULET

Luni... așa! așa!

Prea bine... Miercuri prea ar fi de vreme!...
Să zicem Joi... Să-i spui atunci că Joi
O va conduce Paris la altar.
Hai, Conte? Graba aceasta îți convine?
O facem pe tăcute între noi
Și câțiva cunoscuți, căci înțelegi,
E proaspăt încă doliul, și poate
S'ar crede că la ruda noastră Tybalt

N'am prea ținut, de facem nuntă mare...
 Vreo șase-șapte oaspeți, prin urmare,
 Și e deajuns... Cum ți se pare Joi?

PARIS

Aș vrea să fie, Conte, Joi, chiar mâne.

CAPULET

Bun, așa dar pe Joi am zis rămâne.
 Nevastă, înainte de culcare
 Treci pe la Julieta și îi spune
 Să fie gata pentru ziua nunții...
 Mergi sănătos, iubite Conte... Hei!
 Lumină în iatacul meu! O Doamne,
 E-așa târziu că poate să se spună
 Curând că e de vreme... Noapte bună!

(Ies)

SCENA V-a

IATACUL JULIETEI

ROMEO ȘI JULIETA LA FEREAȘTRĂ

JULIETA

Vrei să și pleci? Departe-i ziua încă!
 Privighetoarea fu, nu ciocârlia
 Ce-ți săgetă auzul sperios.
 Ea cântă noaptea coala între rodii...
 O, crede-mă, iubitul meu, a fost
 Privighetoarea...

ROMEO

Ciocârlia fu...

Ea, care-i solul dimineții, nu
Privighetoarea... Vezi, iubita mea,
Lumina cea pizmașă ce tivește
Și norii îi desparte 'n răsărit.
Și-a mistuit opaițele noaptea,
Pe culmile ce fumegă, răsare
Voioasa zi... Atârnă de plecare
Viața mea. Intârzierea-i moarte!

JULIETA

O, nu-i lumina zilei, nu-i, iubite,
E-un meteor ce soarele-l trimite
Ca purtător de torță 'n noaptea-aceasta,
Să-ți lumineze 'n drum spre Mantua!...
Rămâi dar: nu-i nevoie să pleci încă...

ROMEO

Da, lasă-i să mă prindă și să mor!
Mor împăcat, fiindcă tu mi-o ceri!
Nu-i ochiul dimineții 'n zarea sură,
E-un pal reflex al frumuseții Cynthiei;
Nu-i ciocârlia ale cărei triluri
Departe peste capetele noastre
Fac să răsune bolțile albastre!
Plecarea-i cea mai groaznică durere,
Zăbava-i fericire... Vino, moarte,
O vino, dacă Julieta cere...

Iubito, nu-i așa? Hai să vorbim,
Să povestim, — că ziua e departe.

JULIETA

E zi, e zi! Fugi! Du-te. Pleacă 'n pripă
E glasul ciocârliei care țipă
Așa strident în note ascuțite...
Spuneai că 'n glasul ei e armonie?...
Dar nu-i, deoarece el ne desbină...
Și se măf spune despre ciocârlie
Că ea cu hâda broască-și schimbă ochii?
De ce nu ar schimba mai bine glasul!
Că ea te smulge, vai, de lângă mine...
Și chiotele ei, când ziua vine,
Te-alungă ca un corn de vânătoare...
O, du-te!... S'a făcut lumină mare,
Tot mai lumină...

ROMEO

Cum? tot mai lumină!

Tot mai pustiu și tot mai întunerec!...

(Intră Doica)

DOICA

Stăpână!

JULIETA

Ce-i?

DOICA

Doamna contesă...

JULIETA

Mama?

DOICA

Da, vine sus, la tine... Luați seama
Copii, că lumea 'ncepe-a se trezi
Prin casă...

(Iese)

JULIETA

Zboară viață, intră zi!

ROMEO

Cobor: O sărutare, cea din urmă!

(Coboară)

JULIETA

O, te-ai și dus?... Te-ai dus, iubitul meu,
Amic și soț! Romeo, dă-mi de știre
In fiecare ceas de peste zi!
O clipă chiar cuprinde multe zile;
Ah, socotind așa, voi fi bătrână,
Pân' voi vedea iar pe Romeo-al meu!

ROMEO

Rămai cu bine! Imi voi da silința
Să ai din parte-mi, adorato, știri...

JULIETA

O, crezi că ne vom mai vedea vreodată!

ROMEO

Nu mă 'ndoiesc și toată suferința
Ne va sluji spre sfinte amintiri...

JULIETA

O, Doamne, am urâte presimțiri...
Imi pare, cum te văd, acolo, jos,
Că zaci în fundul unei groape, mort...
Ești palid tu, ori ochiul mă înșală?

ROMEO

Și tu, iubito-mi pari așa de pală:
Durerea e ce sângele ni-l bea... (Iese).

JULIETA

Norocule! tu treci drept nestatornic,
Dar dacă ești așa, o, ce vei face
Cu el așa de credincios și dornic?
Fii nestatornic așa dar, noroace!
Să pot spera că nu-l vei ține mult
Și mi-l trimiți iar înapoi...

CONTESA CAPULET (Dinnăuntru)

Ești trează,
Copila mea?

JULIETA

Cine mă strigă? Mama?
La oră-așa târzie ea veghează,

Ori s'a trezit așa de timpuriu?
Dar ce-o aduce oare acum la mine?
(Intră Contesa Capulet)

CONTESA CAPULET

Ce faci tu, Julieto?

JULIETA

Nu mi-e bine.

CONTESA

Tot mai bocești pe vărul tău? Cu lacrimi
Ai vrea să-l scoți din groapă și să-l speli?
Chiar de-ai putea, nu poți să-l mai învii,
Deci lasă jalea, care-i o dovadă
De multă dragoste, prea multă jale
Arată însă-o minte cam neroadă.

JULIETA

Mă doare, mamă, lasă-mă să-l plâng!

CONTESA

Te doare, însă n'o să-l mai revezi
Pe cel pierdut...

JULIETA

Nespus de mult mă doare,
De-aceea vreau să plâng fără 'ncetare!

CONTESA

Copila mea nu-l plângi atât pe el,
Ci pentrucă e încă viu mișelul
Ce l-a ucis pe Tybalt!

JULIETA

Ce mișel?

CONTESA

Romeo!

JULIETA (aparte)

Intre un mișel și el
Sunt depărtări de leghe! (tare)
Dumnezeu
Să-l ierte-așa precum îl iert și eu!
Și tot nu-i om pe lume să mă facă
Mai mult ca el să plâng...

CONTESA

De sigur, dacă
Trăiește încă-acel nelegiuit...

JULIETA

Da, dac' aceste mâini nu-l pot ajunge!
Oh, singură aş vrea să mă răzbun!

CONTESA

N'ai grijă, că-l ajunge răzbunarea!
Să nu mai plângi. Trimit pe cineva
La Mantua, unde-i ascuns fugarul

Și-acela-i va sluji o băătură,
Ce-l va porni pe urmele lui Tybalt,
Cât mai curând... și-atunci vei fi 'mpăcată.

JULIETA

Nu pot fi împăcată 'n adevăr
Eu cu Romeo, dacă... nu-l văd... mort
Mi-e sufletul de jale după Tybalt!...
Ah, de-ai putea găsi pe unul care
Să-i dea otrava, eu cu mâna mea
Aș mesteca-o, mamă, ca Romeo
S'adoarmă 'n pace 'ndată ce-o lua-o.
Cât sufăr, vai, când îi aud de nume,
Și că nu pot s'alerg și să-l gălesc
Și să-mi răzbun iubirea ce-o purtam
Iubitului meu văr, pe trupul celui
Ce l-a ucis...

CONTESA

Găsește tu mijlocul,
Eu omul îl gălesc de bună seamă.
Și-acum ți-aduc o veste bună, fată!

JULIETA

În vremi așa de triste e-așteptată
Cu drag o veste bună. Spune-o mamă!

CONTESA

Copila mea iubită, ai un tată
Prevăzător: dorind să-ți risipească

Tristețea cruntă-a zilelor aceste,
A pus la cale-așa fără de veste
O sărbătoare veselă la care .
Nu te-ai gândit, nici mie nu-mi trecea
Măcar prin minte...

JULIETA

O, ce bine 'mi pare!
Și când e, mamă, vesela serbare?

CONTESA

Nu mai departe decât Joi, copilă,
Veni-va mândrul, tânărul, frumosul
Și nobilul Sir Paris să te ducă
Pe tine, ca mireasă fericită,
In Domul lui San-Piedro la altar.

JULIETA

Nu, mă jur pe Domul lui San-Piedro
Și pe San Piedro chiar, n'o să mă ducă
Mireasă fericită la altar!
Mă mir de-atâta zor să iau de soț,
Pe-un om ce n'a venit să-mi ceară mâna!
Să-i spui iubitului meu Domn și tată,
Că încă nu-s de măritat, și dacă
Ar fi să mă mărit, vă jur, mai bine
Iau pe Romeo, ce-l urăsc, cum știți,
Decât pe Paris. Iat'o noutate
In adevăr!

CONTESA

Uite-l pe tatăl tău!

Poți deci să-i spui tu însăși și-o să vezi
Ce bucurie-i faci cu spusa ta.

(Intră Conteale Capulet)

CAPULET

Când soarele apune, pică rouă;
La moartea însă a băiatului
Fratelui meu, tot plouă și iar plouă!
Ești strașină, copilă? Tot în lacrimi?
Și tot potop? — Din mica ta făptură
Inchipui mare, barcă și-uragan,
Căci ochii tăi într'una au reflux
Și flux ca marea... Barca-i trupul tău,
Ce 'noată 'n val de sare... Uraganul
Oftărilor cu lacrimile tale,
Luptând fără de preget, vor zdrobi,
De nu s'alină tot ca prin minune,
Sărmanu-ți trup bătut de-așa furtună...
Cum stăm, nevastă? Ai? I-ai spus copilei
Ce-am pus la cale?

CONTESA

Da, dar ea nu vrea.

Iți foarte mulțumește. Vrea mai bine
Să fie logodită cu mormântul.

CAPULET

Femeie, nu 'nțeleg, nu te 'nțeleg.
Ce? Cum nu vrea? Asta-i recunoștință?

Nu-i mândră, nu se simte fericită,
 Nevrednica de ea, c'am izbutit
 Să-i dăm de soț un om așa de vrednic?

JULIETA

Nu-s mândră, însă recunoscătoare
 Că v'ați gândit. Eu mândră n'aș putea
 Să fiu în veci de ceea ce urăsc;
 Dar pentru ura însăși, când purcede
 Din dragoste, sunt recunoscătoare.

CAPULET

I-auzi! I-auzi! Ce vorbe mari! Ce-i asta?
 «Nu mândră», «recunoscătoare» și
 «Nu-s recunoscătoare»... Ia ascultă!
 Nu-mi face nazuri... mă 'nțelegi, fetico?
 Gătește-ți piciorușele mai bine
 Să mergi cu Paris Joia care vine
 La Domul lui San Piedro, căci altfel
 Am să te duc pe targă pân' acolo!
 Să pleci din ochii-mi, spurcăciune! Pleacă,
 Nerușinato, chip de ceară! Du-te!

CONTESA

Vai, ți-ai ieșit din minți, bătrâne?

JULIETA

Tată,
 Cad în genunchi și te implor, ascultă,
 Indură-te, o vorbă numai!

CAPULET

Du-te

Și spânzură-te, cap fără de minte!
Ți-o spun: Joi la biserică!... De nu,
Să piei din ochii mei pe totdeauna!
Nu spune, nu vorbi, nu mai răspunde!
Taci. Mă mănâncă palma... Ei nevastă,
Ne fericeam că Dumnezeu ne dete
O fată numai, dar acum vedem
Că e prea mult și una, și-i blestem
Să-ți dee Dumnezeu astfel de fete!
Piei, ticăloaso!

DOICA

Dumnezeu s'o ție,
Dar nu-i frumos s'o cerți așa, stăpâne!

CAPULET

De ce, mă rog, cucoană 'nțelepciune?
Cumătră prevedere, taci din gură!
Mergi și le spune astea la cumetre!

DOICA

Dar ce spun eu așa de rău? N'am voie
Nici să vorbesc?

CAPULET

Bătrână javră, taci!
Nu-i vreme-acuma de tocat palavre!

CONTESA

Ești prea aprins!

CAPULET

Of Dumnezeule!

Pe legea mea, mă scoate din sărite.
 Zi, noapte, orișiunde, orișicând,
 Veghind, muncind, am fost mereu cu gândul
 S'o fericesc și i-am găsit acum
 O rudă chiar a casei princiare,
 Frumos și tânăr, neam ales și mare
 Și plin de însușiri cavaleriești,
 Un om cum n'ai altcum să ți-l dorești,
 Și vine-acum acest copil netot
 Și 'n loc să zică: « Bogdaproste, soartă »
 Ea zice: « Eu nu vreau bărbat, nu pot
 Să mă mărit. Prea tânără-s. Mă iartă ».
 Nu vrei să te măriți? Nu? Foarte bine!
 Mergi unde-ți place! Nu mai sta la mine!
 Să știi că nu glumesc! E-aproape Joia:
 De vrei să fii cumiante, să-mi faci voia,
 Vei lua pe Paris de bărbat, de nu,
 Mergi, umblă la cerșit și mori pe drumuri,
 Nu vreau să știu nimic, ți-o spun curat:
 Nimic nu-ți las din tot ce am. Gândește
 Și crede că mă țin de ce-am jurat.

(Pleacă)

JULIETA

Și nu e milă-acolo sus, în ceruri
 Ca să privească 'n jalea mea adâncă?

O, dulce mamă, nu mă izgoniți!
 O lună doar, o săptămână încă...
 Sau patul meu de nuntă mi-l gătiți
 În groapa neagră unde Tybalt zace!...

CONTESA

Cu mine nu vorbi, eu n'am ce-ți face;
 Fă ce poțtești. Cu tine-am încheiat-o.

(Pleacă)

JULIETA

O, Doamne, Doică, spune ce să fac?
 Bărbatul meu e pe pământ, și 'n ceruri
 Credința mea. Cum ar putea credința
 Să se întoarcă iarăși pe pământ,
 Când soțul meu, nepărăsind pământul,
 Din ceruri n'o trimite? Spune, doică!
 Ajută-mă, ! Vai, cum se 'ndură cerul
 Să 'mpovăreze-o gingașă ființă
 Cu-atât amar și atâta suferință?
 O, zi-mi o vorbă bună! N'ai niciuna?
 N'ai nicio mângâiere?

DOICA

Iată una:

Romeo-i dus și mii sunt împotriva-i;
 El nu se poate 'ntoarce, spre-a te cere
 Și, dac'o face, într'ascuns doar poate.
 Așa stând lucrul deci, sunt de părere
 Să iai pe mândrul conte de bărbat.
 O, e un gentilom drăguț. Romeo

Pe lângă el e-o zdreanță. Șoimul n'are
 Ochi mai frumos, mai limpede, mai verde,
 Ca Paris, fata mea. Afurisită
 Să fiu, de nu vei fi mai fericită
 Cu-al doilea, pentrucă-i mult mai bine
 Ca cel dintâi, ori dacă nu, oricum
 Romeo doar e mort, e ca și mort,
 Căci el, deși trăiește, nu te are!

JULIETA

Vorbești din inimă?

DOICA

Ba și din suflet!

Zău, să mă bată Dumnezeu!

JULIETA

Amin!

DOICA

Ce-ai spus?

JULIETA

M'ai mângâiat nevoie mare.

Te du și spune mamei că mă duc

La fratele Lorenzo, ca să cer

Iertare că l-am supărat pe tata,

Și ca să-mi dea sfântul deslegarea...

DOICA

Prea bine faci! Mă duc. Mă duc. Sunt gata.

(Pleacă)

JULIETA (Singulară)

Bătrână blestemată, îndrăcită!
E vreun păcat mai mare ca acesta
De-a mă 'ndemna să-mi calc acum cuvântul,
Sau să-mi bârfesc cu mii de-ocări bărbatul,
Pe care-l preamărea aceeași gură
De mii de ori?... In lături, sfetnic rău!
Nu mai ascult de sfaturile tale.
La schimnic poate aflu ajutor,
De nu, o, Doamne, dă-mi puteri să mor!

(Iese)

A C T U L I V

SCENA I-a

CHILIA FRATELUI LORENZO — LORENZO ȘI PARIS

LORENZO

Pe Joi spuneți? E prea scurt termen, Conte.

PARIS

E tata socru care vrea așa:

Nu vreau prin amânări să-i stâmpăr graba.

LORENZO

Spuneți că nu știți încă voia fetei.

Acesta nu e drumul drept, nu-mi place.

PARIS

Ea-și plânge încă vărul, și de-aceea

Nu i-am vorbit prea multe de iubire,

Nu râde 'n casa lacrimilor Venus.

Dar tatăl ei, intrat la griji, văzând-o

Așa de stăpânită de durere,

Prevăzător, vrea să grăbească nunta,

Spre-a potoli acest potop de lacrimi,
 Și toate câte-acu 'n singurătate
 O dor, vor fi 'n curând înlăturate
 Intrând în lume... Iată ce ne face
 Să n'amânăm această cununie...

LORENZO (Aparte)

O, de n'aș ști de ce trebuie amânată!

(Tare)

Privește, Conte, vine domnișoara
 În chilioara mea...

(Intră Julieta)

PARIS

Bine-ai venit

Soția mea!

JULIETA

Signore, poate fi

Aceasta numai după cununie.

PARIS

Joi, poate — aceasta trebuie să fie!

JULIETA

Ce trebuie va fi.

LORENZO

Fără 'ndoială

PARIS

Veniți la schimnic pentru spovedire?

JULIETA

De-aș da răspuns, m'aș spovedi chiar vouă.

PARIS

Să nu-i ascundeți dacă vă sunt drag.

JULIETA

Că-mi este drag eu vouă nu v'ascund.

PARIS

Nici lui nu-i veți ascunde că vi-s drag.

JULIETA

Dac'ó voi spune-o când veți fi plecat,
E mai de preț de cum v'aș spune-o 'n față.

PARIS

Vai, fața ta, sărmana, e brăzdată
De lacrimi.

JULIETA

Totuși lacrimile mele
N'au niciun merit: fața mea avea
Un merit foarte mic și fără ele.

PARIS

Acest răspuns îi face rău mai mult
Ca lacrimile...

JULIETA

Nu-i o calomnie,
E adevărul ce mi-l spun în față.

PARIS

A mea e fața ce-o calomniezi...

JULIETA

Se poate, căci ea nu-i a mea...

(Către Lorenzo)

Ce crezi,

Ai vreme-acum, cucernicul meu tată,
Ori mai târziu să viu pe la vecernie?

LORENZO

Am vreme-acum, fiica mea 'ntristată!
Fii bun signore, și ne lasă singuri.

PARIS

O, mă ferească Dumnezeu să tulbur
Evlavia... Joi, Julieta, viu;
Primește-această sfântă sărutare.

(Pleacă)

JULIETA

Inchide ușa, și pe urmă, vino
Să plângi cu mine: toate s'au sfârșit!

LORENZO

Ah, Julieta, știu amarul tău;
Da, l-am aflat și sunt ca scos din fire.
Tu trebuie, și fără 'ntârziere,
Joi să 'nsoțești pe Paris la altar.

JULIETA

Nu-mi spune, tată, c'ai aflat aceasta,
De nu-mi poți spune și cum s'o împiedec,
De nu-i în stare 'nțelepciunea ta
Să-mi vină 'n ajutor, atunci aprobă
Înțelepciunea hotărîrii mele:
Acest pumnal mă mântuie de toate!
Căci Dumnezeu unî inima mea
Cu-a lui Romeo, tu a noastre mâni;
Și mai 'nainte ca această mână
Ce-ai pus-o tu în mâna lui Romeo
Să poată întări alt legământ,
Sau inima mea dreaptă să se 'ntoarcă
Cu viclenie de sperjur spre-un altul —
Aceasta-aci le face lor dreptate!
Deci dă-mi un sfat, dar dă mi-l chiar acum,
Din viața ta cea plină de 'ncercări, —
De nu, atunci pumnalul sângeros
Va hotări 'ntre soarta mea amară
Și viața mea, de cumva anii tăi
Cu 'nțelepciunea lor nu vor găsi
Cu cinste-adevărată o scăpare.
Deci vino-mi, dacă poți, în ajutor
Cu sfatul tău, — de nu, mă voi ucide!

LORENZO

Oprește, fata mea! Intrezăresc
Ca o nădejde, — dar aceasta cere
O faptă tot atât de desperată
Ca și cea ce-am vrea s'o 'mpiedecăm.

De simți tăria să te-omori mai bine,
 Decât să iai pe Paris de bărbat,
 Nu mă 'ndoiesc că vei primi atunci
 Ceva ca moartea, tu ce ești în stare
 Spre-a rămânea cu cinstea nepătată,
 Să 'mbrățișezi chiar moartea-adevărată.
 De ai curaj s'o faci, pot să te-ajut.

JULIETA

Decât să iau pe Paris, poruncește-mi
 Să sar din vârful-acelui turn, să merg
 Pe drumuri cu tâlhari, să dorm cu șerpii,
 Și-aruncă-mă 'n cătușe printre fiare!
 Mă 'nchide noaptea 'ntr'un cavou cu oase
 Ce huruie cu scăfârlii hidoase;
 Cú putrede ciolane; poruncește-mi
 Să mă cobor, de vie, în mormânt;
 Mă 'nfioram când auzeam acestea, —
 Dar fără groază, fără șovăire,
 Le-aș face, numai să rămân soția
 Fără prihană-a dulcelui meu soț!

LORENZO

Bun; du-te acasă veselă și spune
 Că iai pe Paris. Mâine-i Miercuri. Cată
 Să întocmești așa, ca mâine seară
 Să te-odihnești tu singură, și doica
 Să nu doarmă 'n iatacul tău cu tine.
 Ia filtru-acesta, când te vei culca,
 Și dă pe gât tot sucul lui de ierburi;

Indată vei simți atunci prin vine
Un rece și adormitor fior...
Iar pulsul tău va înceta de-a bate,
Și nici răsuflet, nici căldura ta
Nu vor vădi că mai trăiești; pe-obraji
Și buze trandafirii vor păli
Ca palida cenușă, și-o perdea
Pe-a ochilor ferestre-ți va cădea,
Ca moartea când închide zarea vieții,
Tot trupul tău, lipsit de 'mlădiere
Va 'nșepeni 'nghețat parc'ar fi mort...
In starea aceasta, ca icoană-a morții,
Vei aștepta tu douăzeci și patru
De ceasuri și te vei trezi apoi
Ca dintr'un somn ușor. Când mirele
Veni-va dimineața să te strige
Din așternut, tu zaci acolo moartă.
Atunci — precum e datina la noi —
Te-or duce 'ntr'un sicriu descoperită,
In rochie de mireasă, în cavoul
Boltit în care dorm toți Capuleții...
Tot într'o vreme, când te vei trezi,
Romeo află 'n scris de planul nostru
Și-aleargă-aci. Noi așteptăm ca tu
Să te deștepți și în aceeași noapte
La Mantua Romeo te conduce...
Prin filtru-acesta scapi tu de rușinea
Ce te-amenință, numai dacă teama
Și nestatornicia femeiască
Nu-ți vor slăbi curajul de-a-l sorbi.

JULIETA

O, dă-mi-l! dă-mi-l! Și nu-mi mai vorbi
De teamă.

LORENZO

Ia-l și mergi cu Dumnezeu,
Fii hotărîită. Eu trimet în grabă
Scrisoare lui Romeo, printr'un frate,
La Mantua.

JULIETA

Iubire, dă-mi putere!
Mă duc. Rămâi cu bine, scumpe tată! (Pleacă)

SCENA II-a

O CAMERĂ ÎN CASA LUI CAPULET

CAPULET, CONTESA CAPULET, DOICA ȘI SERVITORI

CAPULET

Să chemi toți musafirii scriși aci

(Servitorul pleacă)

Băiete, mergi, tocmește-mi douăzeci

De meșteri bucătari.

AL DOILEA SERVITOR

Lasă că n'o să capeți bucătari răi, Măria Ta.

Că eu am să-i văd întâi dacă știu să se lingă pe dește.

CAPULET

Ce fel de probă-i asta?

AL DOILEA SERVITOR

Hei, Măria Ta, prost bucătar ar fi acela care n'ar ști să-și lingă deștele! De aceea cel care nu știe, nu face parele pentru mine.

CAPULET

Haide, pleacă

(Servitorul pleacă)

E timpul scurt... și-o să lipsească multe.
Ce este?... Fata mea e la duhovnic?

DOICA

Da.

CAPULET

Bine. Poate el o va aduce
La calea dreaptă. E-o 'ncăpățânată!

(Intră Julieta)

DOICA

O, ia priviți ce veselă se 'ntoarce!

CAPULET

Ei, diavol îndărătnic! Unde-ai fost?

JULIETA

Am fost acolo unde-am învățat
Să-mi pară rău că m'am împotrivit
Și ție și poruncii tale, tată,
Și unde prea cucernicul părinte
Mi-a spus să-ți cad supusă la picioare,

Ca să mă ierți. O, iartă-mă, te rog,
Voi fi de-acî 'nainte-ascultătoare.

CAPULET

Trimiteți, spuneți contelui aceasta,
Chiar mâine vreau să vă cunun.

JULIETA

Pe conte

L-am întâlnit la fratele Lorenzo;
I-am arătat tot ce-o iubire castă
Ingăduie 'n hotarul bunei creșteri!

CAPULET

Imi pare bine; poți să te ridici...
Aceasta e cum trebuie să fie.
Aș vrea să văd numaidecât pe conte...
La naiba! Mergeți cînd vă spun și-i spuneți
Să vin' aci!

(Pleacă un servitor)

Pe Dumnezeuul meu,

S'ar cuveni să-i mulțămim cu toții
Cucernicului, bunului părinte!

JULIETA

Hai, doică... vrei să vii 'n iatac cu mine?
Ajută-mi, să vedem cam ce găteală
M'ar prinde pentru ziua cea de mâine!...

CONTESA CAPULET

Nu-i încă Joi. Mai este vreme. încă...

CAPULET

Mergi, doică, mergi cu ea. Mâni facem nunta.

(Julieta și Doica pleacă)

CONTESA CAPULET

N'avem de toate și ne-apucă noaptea.

CAPULET

Ce-mi pasă! Am să fac pe dracu 'n patru
 Să'meargă strună. Lasă tu nevastă,
 Nu duce grijă! Mergi la Julieta,
 Și-ajută-i la găteală, să se facă
 Frumoasă. Eu nu dorm în noaptea-aceasta,
 Eu fac pe gospodina astăzi... Hei!
 Picioar de om pe-aici?... Atunci mă duc
 Chiar eu la conte, să-l vestesc de-acum,
 Că mâne-i nunta... Parcă sunt mai sprinten
 De când și-a revenit în minți copila!

(Ies).

SCENA III-a

IATACUL JULIETEI — JULIETA ȘI DOICA

JULIETA

Da, da, toaleta asta-i mai frumoasă!...

Fii bună, Doică dragă, și mă lasă

În astă seară singură, că știi

Că trebuie mult să mă rog, ca cerul

Să fie 'ndurător cu viața mea,

Ce, după cum știi tu, e zbuțiată
Și plină de păcat.

(Intră Contesa Capulet)

CONTESA CAPULET

Ești ocupată?

Nu ai nevoie de-ajutorul meu?

JULIETA

Nu, dragă mamă, am ales găteala
Și tot ce-mi trebuiește ca mireasă.
De nu te superi deci, te rog, mă lasă
În astă seară singură, și ia
Cu tine și pe doică, doar aveți
Destule de făcut și toate 'n grabă...

CONTESA CAPULET

Tu culcă-te acum și dormi, că ai
Nevoie de odihnă. Noapte bună.

(Pleacă împreună cu doica)

JULIETA

Adio, mamă. Știe Dumnezeu
De ne vom mai vedea! Ah, reci fiori
Mă furnică prin vine, ca și cum
Căldura vieții m'ar lăsa de-acum...
Să le mai strig, să mă mângâie?... Doică!
Nu! Ce să cate-aci? Eu singură
Va trebui să-mi joc lugubra scenă.
Fiolă, vin'!... Dar dacă băutura
Aceasta n'ar avea nicio urmare?

Atunci m'ar duce mâni la cununie?

Nu, nu, aceasta nu: n'are să fie!

(Așează pumnalul lângă ea)

Stăi tu aci... Ce?... Dar dacă-i otravă,

Pe care-o pregăti cu viclenie

Călugărul, să mor, ca nunta asta

Să nu-l desonoreze?... Da, mă tem

Că este-așa... Dar totuși nu se poate.

Căci pururi el trecu drept om cucernic.

Cum, însă? dacă eu, culcată 'n groapă,

Mă voi trezi 'nainte ca Romeo

Să vină să mă caute? Ce groaznic

E gându-acesta! N'am să mă înăbuș

În boltă, 'n gura otrăvită unde

În veci nu intră aer sănătos?

Și de trăiesc, nu s'ar putea 'ntâmpla

Ca moartea și cu noaptea, însoțite

De spaimetele acelu loc, cavoul

Boltit în care zac îngrămădite

De veacuri osemintele 'ngropate

A tuturor străbunilor și unde

Sub giulgiul proaspăt încă zace Tybalt

Însângerat, și unde, cum se spune,

La miezul nopții duhurile umblă:

Vai!...Vai!... se poate lesne întâmpla

Prea timpuriu să mă deștept, și-atunci

Mirosul greu și scrâșnetul asemeni

Cu-al mătrăgunei smulse din pământ,

Pe care muritorii când l-aud

Innebunesc, — o, dacă 'mpresurată

De spaima — atunci nu mi-aş ieşi din minţi,
 Şi cū un os al unui mort străbun
 Nu mi-aş zdrobi nebunul creier... Parcă
 Zăresc pe Tybalt înnotând în sânge,
 Şi căutându-l pe Romeo... Stai!
 O, Tybalt! Stai!... Aşteaptă-mă, Romeo!
 Romeo, beau în sănătatea ta!

(Se aruncă pe pat)

SCENA IV-a

O SALĂ ÎN CASA LUI CAPULET

CONTESA CAPULET ŞI DOICA

CONTESA CAPULET

Ia cheile şi scoate cuişoare.
 Mi-au mai cerut curmale şi gutui.

(Intră Capulet)

CAPULET

Hai, daţi-i zor! Cocoşul a cântat
 A doua oară! Clopotele sună
 Utrenia... E ceasul trei... Ia samă
 La prăjituri, cucoană Angelico,
 Nu fă economie.

CONTESA

Haide, du-te

Şi culcă-te odată, hai muerceo,
 Mă jur că mâine ai să fii bolnav,
 Că ai vegheat prea mult în noaptea asta.

CAPULET

Ce? Câte nopți n'am stat așa de veghe,
Și n'am mai fost bolnav.

CONTESA

Știm noi c'ai fost un crai pe vremea ta:
Veghez eu azi să nu-mi mai stai de veghe!

(Pleacă cu doica)

CAPULET

O, gelozie!

(Trec servitori cu frigări, lemne și coșuri)

Hei, băieți, ce-aduceți?

INTĂIUL SERVITOR

E pentru bucătar, Măria Ta!

Ce e, nu știm.

(Servitorul pleacă)

CAPULET

Dați zor, dați zor! Băiete, adă câțiva
Butuci uscați. Vezi caută pe Petre,
El știe unde-s.

AL DOILEA SERVITOR

Știu și eu, stăpâne,
Am și eu cap ca să gălesc butuci,
Că Petre are altă treabă.

CAPULET

Bravo!

Bine-ai grăit! Fecior de lele! Hai,
Te-oi face căpitan peste butuci!
Pe legea mea, e ziuă! In curând
Te pomenești cu contele că vine
Cu muzică, c'așa spunea. I-auzi!

(Muzică afară)

Nevastă! Doică! N'auziți? Hei! Doică!

(Intră doica)

Treziți pe Julieta, și gătiți-o!
Eu merg să țiu pe contele de vorbă.
Grăbiți-vă, că mirele-a sosit...
Dați zor, m'ați auzit?

(Pleacă)

SCENA V-a

IATACUL JULIETEI — JULIETA, DOICA

DOICA

Stăpână! Ei! Stăpână! Julieto!
Ei, cum mai doarme! Mielușica mea!
Stăpână! Nu m'auzi tu, somnoroaso?
Odorul, suflețelul meu! Mireasă!
Ce?... Nu răspunde? Vrei să te răzbuni,
Să dormi 'nainte preț de-o săptămână,
Că noaptea următoare știu eu bine
Că nu te lasă Paris să mai dormi!
O, Doamne, iartă! Maică preacurată!

Cum doarme mai frumos ca niciodată!
 Dar trebuie s'o scol... Stăpână dragă!
 Stăpână! Nu lăsa pe domnul conte
 Să te găsească 'n pat! Că vine singur
 Să te deștepte; zău, nu crezi?... Ce-i asta?
 Ce?... Imbrăcată și culcată iar?...
 Vai mie! Vai! Săriți, Săriți! E moartă!
 O, zi de jale! Ce m'am mai născut?
 Aduceți spirit! Stăpâne! Doamnă! Doamnă!
 (Intră Contesa Capulet)

CONTESA CAPULET

Ce-i larma asta?

DOICA

Zi nenorocită!

CONTESA

Ce-i?

DOICA

Uite-o! Uite-o! O, amară zi!

CONTESA

Vai mie! Fata mea, viața mea!
 Vino-ți în fire, altcum mor cu tine!
 Vai, ajutor! Vai, cheamă ajutor!

CAPULET (Intră)

Ce zăboviți? Aduceți mai de grabă
 de Julieta... Mirele întreabă...

DOICA

Of, vai! E moartă, stinsă! Moartă, vai!

CONTESA

O, vai! O, vai! E moartă, moartă, moartă!

CAPULET

Ce?... Stați s'o văd... Vai nouă, e 'nghețată.

Vai, sângele i-a stat și trupu-i rece.

Vai, de pe-aceste buze a zburat

De mult căldura vieții! Moartea zace

Asupra ei, ca gheața timpurie

Pe cea mai albă floare din câmpie.

Vai, ceas amar! Nenorocit ce sunt!

DOICA

O, zi nenorocită!

CONTESA

Ceas amar!

CAPULET

Ah, moartea ce mă face să o plâng,

Imi leagă limba și-mi închide gura!

(Intră Fratele Lorenzo cu Contele Paris, Petru și muzicanți)

LORENZO

E gata de biserică mireasa?

CAPULET

Amar de noi! E gata să se ducă

Spre-a nu se mai întoarce niciodată...

O, dragul meu, chiar în ajunul nunții
Mireasa ta a fost, cum vezi, pețită
De-al morții înger. El îi este mire,
El mi-a luat copila și eu mor,
Și-i las și trup și viață, totul, morții.

PARIS

O, am tânjit așa de mult de dorul
Acestei dimineți, ca să-mi arate
Asemenea priveliște?

CONTESA

Fatală! blestemată, neagră zi!
O, ceasul cel mai rău! Doar un copil,
Doar unul, biet copil ce mă iubea,
Atâta bucurie, mângâiere,
Și moartea crudă mi-l răpi din față.

DOICA

O zi de jale, of, ce zi de jale!
Cum mi-a fost dat să văd o zi ca asta!
Ce zi, o, Doamne, zi afurisită!
Of, cea mai neagră zi! O, zi de jale!
Of, zi de jale!

PARIS

Inșelat, jignit,
Hulit, sfărmat și despărțit! O, moarte,
De tine înșelat. Zdrobit prin tine,
Prin tine, crudo, crudo, prăbușit!

O viață, O, iubire!... Nu: iubire
In moarte!

CAPULET

Ofilită, torturată,
Batjocorită, stinsă, spulberată!
O, zi cumplită! Pentruce-ai venit
Spre-a ne ucide bucuria noastră?
Copilul meu — ba nu, sufletul meu,
Copilul meu în groapă, vai, în groapă!
Cu ea norocul meu întreg se 'ngroapă!

LORENZO

O, pace vouă, oameni buni, luați seama!
O pierdere nu se îndreaptă dacă
Vă pierdeți mintea. Cerul ca și voi
Avea o parte 'n fata cea frumoasă:
Acuma ea-i a Cerului cu totul,
Și-atât mai bine este pentru ea.
Voi n'ați putut opri să nu ia moartea
Ce-a fost al vostru, însă cerul ține
In viața veșnică ce-a fost al lui.
Voi ați dorit doar propășirea ei,
Dorința voastră cea mai 'naltă-a fost
Să o vedeți mai sus, și-acuma plângeți
Când ea este mai sus chiar decât norii,
Atât de sus cât este cerul însuși!
Ce rău iubiți voi pe copila voastră
De 'nnebuniți văzând că e mai bine.
Nu este bine măritată-aceea

Care trăiește mult timp măritată,
Cu mult mai bine măritată este
Acea ce moare tânără mireasă,
Veniți și presărați acest cadavru
Cu rosmarin, și cum e obiceiul,
Duceți-o la biserică 'mbrăcată
În mândra ei podoabă de mireasă.
Deși să plângem poruncește firea,
De-a firii lacrimi mintea râde numai.

CAPULET

Vai, toate pregătirile de nuntă
Se schimbă în alai de 'ngropăciune,
În loc de strune clopote-au să sune,
În loc de veselie jale-amară,
Și bocete, nu cântece de nuntă,
Cununa de mireasă 'mpodobește
O moartă, — toate și-au schimbat menirea!

LORENZO

Signore, du-te... Mergi cu dânsul, Doamnă.
Și dumneata, sir Paris. Fiți toți gata
Să însoțiți pe moartă la mormânt.
Nu mai stârniți a cerului mânie,
Ci vă plecați voinței prea înalte!

(Capulet, Contesa Capulet, Paris și Lorenzo pleacă)

INTÂIUL MUZICANT

Pe cinstea mea, putem să ne strângem diblele și să
ne cărăm de-acî.

DOICA

Da, oameni buni, plecați, puteți pleca,
Vedeți și voi că-i jale multă aci.

(Pleacă)

AL DOILEA MUZICANT

Da, poate să se îndrepte lucrurile.

PETRE

O, muzicanți, muzicanți! Cântați-mi « Veselă inimioară »
O, dacă mă iubiți, cântați-mi « Veselă inimioară! »

INTÂIUL MUZICANT

De ce « Veselă inimioară? »

PETRE

Fiindcă, o muzicanți, și inima mea cântă: « Mi-e
plină inima de dor și jale ». O ziceți ca să-mi mai treacă
de supărare. Ori un prohod vesel.

AL DOILEA MUZICANT

Nu cântăm noi prohod. Nu-i vreme de cântat acum!

PETRE

Nu vreți, care va să zică?

MUZICANȚII

Nu.

PETRE

Atunci am să vă dau eu vouă.

INTÂIUL MUZICANT

Ce-ai să ne dai?

PETRE

Nu bani, pe legea mea, am să vă tratez ca pe niște lăutari de crâșmă.

INTÂIUL MUZICANT

Și eu pe dumneata ca pe-un rândaș.

PETRE

Atunci am să pun satârul de rândaș pe căpățâna dumitale. Am să vă trag eu vouă niște *fa*-uri și *sol*-uri pe spinare! Notați-vă asta!

INTÂIUL MUZICANT

Dacă ne tragi *fa*-uri și *sol*-uri, dumneata ne vei nota pe noi.

AL DOILEA MUZICANT

Vără, te rog, satârul și scoate spiritul, dacă-l ai.

PETRE

Nu vă jucați cu spiritul meu, căci e de fier... Dar răspundeți-mi ca oamenii:

« Când inima-i pătrunsă de durere,
Când sufletul și gândul ți-e pustiu,
Tu, muzică, cu glasul argintiu... »

De ce cu « glasul argintiu »? De ce cu glasul ei de argint? Ce zici tu, Simion Strună?

INTÂIUL MUZICANT

Ei, asta-i! Fiindcă argintul sună dulce.

PETRE

Ești un dobitoc! Ce zici tu, Vasile Cobză?

AL DOILEA MUZICANT

Eu zic cu «glas argintiu», fiindcă muzicantul cântă pentru arginți.

PETRE

Și tu ești un dobitoc! Ce zici tu, Ion Scripcă?

AL TREILEA MUZICANT

Să mă bată Dumnezeu, nu știu ce să zic.

PETRE

Vă cer iertăciune. Voi ați venit aci să cântați. Răspund eu în locul vostru. Se zice «muzică cu glas argintiu», deoarece muzicanții nu capătă aur pe muzica lor.

«Tu, muzică cu glasul argintiu
Aduci de grabă dulce mângâiere...»

(Pleacă)

INTÂIUL MUZICANT

Cine-o fi blestematul ăsta?

AL DOILEA MUZICANT

Să-l ia dracul! Haidem să așteptăm afară convoiul și să pândim praznicul.

(Pleacă)

A C T U L V

SCENA I-a

O STRADĂ IN MANTUA — INTRĂ ROMEO

ROMEO

De pot să cred a somnului oglindă
 Măgulitoare, visurile mele
 Vestesc o bucurie-apropiată.
 Ușor pe tron stă domnul meu, Amorul.
 Mă 'nalț'un duh necunoscut, cu gânduri
 Voioase astăzi. Se făcea că vine
 Iubită mea și eu sunt mort. — O, vis
 Ciudat, ce face morții să gândească! —
 Sărutul ei îmi dete-atâta viață,
 Că m'am sculat din morți, ca împărat.
 O, inimă, ce dulce poate fi
 Iubirea care-o ai, când umbra ei,
 Chiar ea, e-așa bogată 'n desfătare!

(Intră Baltazar)

Ah, Baltazar, ce-i nou pe la Verona?
 N'aduci niciun răvaș dela Lorenzo?
 Soția mea ce face? Tatăl meu
 E bine? Julieta-i sănătoasă?
 Te 'ntreb din nou, căci rău nu poate fi
 Când Julietei mele-i merge bine.

BALTAZAR

Ii merge bine, vai, și toate-s bune.
 In cripta-i seculară doarme trupul

Și sufletul trăiește-acum la îngerî.
 Văzui când au culcat-o în cavou
 Și-am alergat aci să te vestesc;
 Stăpâne, iartă-mi vestea ce te doare,
 Căci tu mi-ai dat această 'nsărcinare.

ROMEO

Așa?... Ei bine, vă desfid, o stele!...
 Știi unde stau... te rog, te du și-mi adă
 Cerneală și hârtie și pe urmă
 Tocmește cai: doresc să plec la noapte!

BALTAZAR

Mă iartă, nu te pot lăsa, stăpâne!
 Ești palid și 'ncruntat și ochii tăi
 Lucesc parcă prezic nenorocire.

ROMEO

Taci, tu te 'nșeli. Fă după cum ți-am spus;
 N'ai deci niciun răvaș dela Lorenzo?

BALTAZAR

Nimic, stăpâne!

ROMEO

Nu face nimic,
 Mergi și tocmește cai... viu în curând.

(Baltazar pleacă)

Da, Julieto, voi dormi la noapte

Cu tine-alături. Să găsim mijlocul!
O, gând nenorocit, ce iute intri
In sfatul celor desnădăjduiți!
Imi vine 'n minte un sărman spițer
Ce stă pe-aci pe-aproape... L-am văzut
Mai ieri. Zdrențos și istovit de lipsă,
Cu fruntea încrețită, se pleca
Să strângă buruieni; privirea lui
Era buimacă, fața scofâlcită.
In prăvălia lui sărăcăcioasă
Sta atârnată de tavan o broască
Țestoasă, — un crocodil umflat cu paie,
Și piei de pești diformi; în galantar
Cutii de șarpe, oale verzi, hășici,
Semințe vechi, păpuși de sfori și alte
Mici mărunțișuri puse să ia ochii.
Când am văzut atâta sărăcie,
Mi-am zis: de are cineva nevoie
Să ia otravă — a căreia vânzare
E pedepsită 'n Mantua cu moartea —
E-aci un mizerabil ce i-ar vinde!
O, gândul meu mi-a presimțit nevoia,
Și nevoiașul ăsta-mi vinde-otravă.
Pe cât mi-aduc aminte, asta-i casa;
Dar azi e sărbătoare, cerșetorul
Iși ține 'nchisă bolta... Hei, spițer!
Spițerule!

SPIȚERUL

Cine mă strigă ?

ROMEO

Vino,

Aci, creștine! Văd că ești sărac.
 Na patruzeci de galbeni, sunt ai tăi;
 Și dă-mi o doză de otravă, dar
 Așa de tare ca s'alerge iute
 Prin toate vinele, și cel sătul
 De viață, care-o bea, să cadă mort,
 Și pieptu-i să gonească răsuflarea
 Așa grăbit cum pulberea aprinsă
 Străfulgeră dintr'un gâtlej de tun.

SPIȚERUL

Eu am ăst soi de-otravă ucigașă,
 Dar Mantua cu moartea pedepsește
 Pe-oricine-o vinde.

ROMEO

Ești așa sărac

Și nevoiaș, și te mai temi de moarte?
 Pe-obrajii tăi stă scrisă foamea; lipsa
 Și grijile ți se citesc în ochi,
 Și zdrențe și păcate duci în spete,
 Nici legile, nici lumea nu ți-s prieteni,
 Nici legi nu sunt pe lume să te facă
 Bogat! Deci calcă legile și ia!...

SPIȚERUL

Mizeria mă face să primesc,
 Și nu voința mea.

ROMEO

Mizeriei,

Și nu voinței tale îi plătesc.

SPIȚERUL

Deci pune-aceasta 'n orice băutură
Și-o soarbe: și, dac'ai avea tărie
Cât douăzeci, tot te-ar da gata 'ndată.

ROMEO

Ia-ți aurul, otravă mult mai rea
A sufletelor, care 'n lumea-aceasta
Scârboasă face mult mai multe crime,
Ca biata-ți marfă, ce s'o vinzi n'ai voie.
Otravă *eu* îți vând și nu tu mie!
Rămâi cu bine, cumpără-ți mâncare,
Și te hrănește. Leac întăritor,
Și nu otravă, vin și mă 'nsoțește
La groapa Julietei mele scumpe:
Acolo am nevoie eu de tine!

(Pleacă)

SCENA II-a

*CHILIA LUI LORENZO LA VERONA**FRATELE LORENZO, FRATELE IOAN*

IOAN

Ei, sfinte frate franciscan! Deschide! (Apare Lorenzo)

LORENZO

Acesta-i glasul fratelui Ioan.
Bine-ai venit din Mantua. Ce zice
Romeo? Dacă scrie, dă-mi răvaşul.

IOAN

M'am dus să-mi iau tovarăş pe un frate
Desculţ din tagma noastră, care-aci
Grijeşte pe bolnavii din oraş;
Am dat de el, dar străjile cetăţii
Ne-au bănuit c'am cercetat o casă
De-o molimă urită bântuită,
Şi ne-au oprit; nu ne-au lăsat să trecem.
Deci n'am putut s'alerg la Mantua.

LORENZO

Şi cine-a dus răvaşul lui Romeo?

IOAN

Il am aci — nu l-am putut trimite..
Nici n'am găsit un om să ți-l aducă,
Aşa de mult se tem de ciumă, toţi...

LORENZO

Ce nenoroc!... Pe sfântul nostru ordin!
Scrisoarea nu-i un lucru de nimic,
E ceva grav şi foarte serios,
Zăbava poate fi primejdioasă...
Mergi, frate Ioane, caută un drug
De fier, şi-l adă în chilia mea...

IOAN

Mă duc și ți-l aduc îndată, frate!

LORENZO

Acuma cată singur să cobor
In criptă! In trei ceasuri se deșteaptă
Copila cea frumoasă și, firește,
Mă blastemă pe mine că Romeo
N'a fost vestit de cele petrecute.
Ii scriu din nou acum la Mantua,
Și-o țin la mine-ascunsă, pân' să vie
Romeo... O, sărmană moartă vie.
Ce zaci acolo la un loc cu morții! (Iese)

SCENA III-a

UN CIMITIR CU CRIPTA CAPULEȚILOR

(Intră Paris și pajul său cu flori și o torță)

PARIS

Dă-mi torța, băiețaș și stai deoparte.
Nu... stinge-o: vreau să nu mă vadă nimeni.
Ascunde-te, colea, sub chiparoși, —
Și ține-urechea de pământ lipită...
Astfel niciun picior nu poate trece
Prin cimitirul ăsta cu pământul
Surpat și măcinat de-atâtea gropi,
Ca tu să nu-l auzi. Atunci să-mi șueri,
Ca semn c'auzi că e ceva pe-aproape...
Dă-mi florile, și fă precum ți-am spus...

PAJUL

Mi-e groază, singur să rămân aci,
In cimitir, dar am să-mi fac curaj...

(Se depărtează)

PARIS

O, tu 'ntre flori cea mai frumoasă floare,
Acum aci 'ntre pietre-i a ta casă,
Cu flori presar eu patu-ți de mireasă
Și te stropesc cu lacrimi amare;
In fiecare noapte voi uda
Mormântul tău și 'n veci nu te-oi uita.

(Pajul șueră)

Băiatul dă un semn: e cineva...

O, ce picior nelegiuit cutează
Să calce-aicea noaptea, să-mi jignească
Evlavia durerii și-a iubirii? —
Ce văd? O torță! — Noapte-ascunde-mă
O clipă!

(Se retrage în umbră. Intră Romeo cu Baltazar)

ROMEO

Dă-mi hârlețul, dă-mi și drugul. —
Acest răvaș tu, mâine 'n zori să-l duci
La tatăl meu. Dă-mi torța și ascultă:
Orice auzi ori vezi, rămâi departe;
Și nu mă întrerupe 'n ce voi face...
Eu mă cobor în acest pat al morții
Ca să mai văd odată fața ei,
Dar și să scot din degetul ei mort

Un scump inel, de care am nevoie.
 Acuma pleacă. Dar dacă te 'ntorci,
 Spre-a mă pânda ce fac, pe Dumnezeu! —
 Te sfâșii în bucăți și am să samăn
 Cu tine cimitirul ăsta lacom!
 E-un ceas cumplit, și mai cumplit mi-e gândul,
 Mai fioros ca tigru' însetat
 Și mai nebun ca marea 'nfuriată!

BALTAZAR

Mă duc, stăpânul meu, să nu te tulbur.

ROMEO

Atunci mi-ești prieten! Ține, dragul meu!
 Fii fericit și mergi cu Dumnezeu!

BALTAZAR (Aparte)

Oricum ar fi, mă țin ascuns pe-aproape.
 Nu pot să-l las; privirea-i mă 'nspăimântă.

(Se depărtează)

ROMEO

O, gură hâdă, pântec negru-al morții,
 Ce-ai înghițit ce-a fost mai scump pe lume,
 Iți voi căsca deci putredele-ți fălci
 Și 'n ciuda ta te 'ndop cu hrană nouă!

(Deschide mormântul)

PARIS

A, surghiunitul Montague, semețul
 Ce-a omorât pe vărul Julietei!

Se crede că de-aceea mândra floare
S'a stins, și el acum mai vine aci
Să pângărească până și pe morți?
Il prind pe loc!

(Înaintează.)

Oprește, Montague,
Pornirea-ți fără de lege! Vrei să 'mpingi
Și dincolo de moarte răzbunarea? —
Nemernic surghiunit, te arestez.
Urmează-mă, tu trebuie să mori!

ROMEO

Da, trebuie: de-aceea vin aci!
Nu ispiti pe-un desnădăjduit,
O, tinere! Fugi, lasă-mă. Gândește
La morții ăștia toți și te 'nspăimântă!
Nu, tinere! Te rog nu 'ngrămădi
Pe capul meu o nouă fără de lege:
Nu-mi afâța mânia! Du-te, du-te!
Pe Dumnezeuul meu, tu-mi ești mai drag
Ca mine însumi, eu, care-am venit
Aci să-mi pun sfârșit vieții. Du-te,
O mergi, aci nu poți rămâne viu...
Te du și povestește mai târziu
Că un nebun milos ți-a spus să fugi.

PARIS

N'am zor de mila ta. Te arestez
Aci ca pe un făcător de rele!

ROMEO

Ia seama, nu mă îndârji, copile!

PAJUL

Se bat! O, Doamne! Merg să chem străjerii!

(Pleacă)

PARIS

Mor... (Cade) Dacă ești milos deschide cripta
Și lângă Julieta să mă culci.

(Moare)

ROMEO

Pe Dumnezeu, te-ascult. Să-l văd la față!

E vărul lui Mercutio, sir Paris.

Ce-mi spuse servitorul adineauri,

Când creeru'mi nebun nu lua aminte?

Că Paris, mi se pare trebuia

Să ia pe Julieta... El mi-a spus-o, —

Ori am visat aceasta? Cum? Sau poate

In nebunia mea, când el vorbea

De Julieta, — eu am născocit-o?

Dă-mi mâna ta, tu care-ai fost înscris

Cu mine 'n cartea neagră a restriței...

Te voi culca 'ntr'o groapă glorioasă...

O groapă? Nu... o casă de lumină,

O, tinere ucis! Căci Julieta zace

Aci, și frumusețea ei preface

Această criptă 'ntr'o măreață sală...

Mort zaci aci, înmormântat de-un mort!

(Așează pe Paris în mormânt)

De câte ori nu-s oamenii mai veseli
In pragul morții! Veghetorii spun
Că-i cel din urmă fulger al vieții!
Cum aș putea numi aceasta fulger?
O, inimă, soție scumpă! Moartea
Care ți-a supt balsamul răsuflării,
N'a izbutit să-ți piardă frumusețea,
Nu ești înfrântă: flamura de purpur
A frumuseții joacă pe obrazul
Și gura ta, și moartea se sfiește
Să-și desfășoare palidul ei steag!
Tu, Tybalt, zaci în giulgiul sângerat,
Acolo? — Ce-aș putea eu pentru tine
Să fac mai mult, decât cu-această mână,
Ce tinerețea ta a secerat-o,
La rândul meu să secer tinerețea
Aceluia ce-a fost dușmanul tău?
O, iartă-mă... Tu, dulce Julietă!
De ce-ai rămas așa frumoasă încă?
Să cred că moartea cea imaterială
E 'namorată, că hidosul monstru
Uscat, te ține-aci, la întunec,
Să fii iubita lui? Mă tem de-aceasta,
Și nu te voi mai părăsi în veci,
Și 'n veci n'am să mai plec eu din castelul
Acestei dese nopți: aci rămân
Cu râmele ce-s slujnicele tale!
Aci mi-aștern eu patul cel din urmă,
Și de pe trupul obosit de viață
Voi zmulge jugul stelelor fatale...

Ochi, mai priviți-o cea din urmă oară!
 O, brațe, cea din urmă 'mbrățișare!
 Și, gură, poarta sufletului meu,
 Pecetluiește cu o sărutare
 Eternul târg cu moartea răpitoare!
 Vin' călăuz'amară, vin' cârmaci
 Nesuferit, vin', disperat pilot,
 Și-azvârle-odată, sfărâmând de stâncă
 Sărmana-ți barcă... Iată-mă-s, iubito!

(Bea)

O, bunule spițer! ce repede
 Lucrează băutura ta... Mi-a fost
 De-ajuns o sărutare, ca să mor.

(Moare)

(Din cealaltă parte a cimitirului intră fratele Lorenzo cu o
 lanternă, un drug și o lopată)

LORENZO

Ajute-mi San Francisc! De câte ori
 Bătrânele-mi picioare 'n noaptea asta
 Nu s'au lovit de gropi... Cine-i acolo?

BALTAZAR

Om bun și care te cunoaște.

LORENZO

Domnul

Cu tine! Spune-mi, bunul meu prieten,
 Ce torță-și împrumută în zadar
 Lumina ei acolo viermilor

Și-acelor cranii oarbe... Mi se pare
Că arde 'n cripta Capuleților.

BALTAZAR

Da, sfinte, și stăpânul meu e-acolo.
El ți-e prieten.

LORENZO

Cine e?

BALTAZAR

Romeo!

LORENZO

De când?

BALTAZAR

De-o jumătat' de ceas întreagă.

LORENZO

Hai să intrăm în criptă!

BALTAZAR

Nu cutez!...

Stăpânul meu mă știe dus de mult,
Și m'a amenințat că mă omoară,
Dac'aș rămâne să-l pândesc.

LORENZO

Prea bine!

Mă duc eu singur!... Groaza mă cuprinde...
Mă tem cumplit de-o grea nenorocire...

BALTAZAR

Pe când dormeam aci, sub chiparoși,
Visam că domnul meu lupta c'un altul,
Pe care apoi l-ucise domnul meu.

LORENZO (Inaintează)

Romeo! Vai!... Ce-s petele de sânge
Pe lespedea din pragul astei cripte?
Ce vor aceste spade care zac
Fără stăpân și picurând de sânge,
Aci 'n locașul păcii? — O, Romeo!

(Intră în mormânt)

Romeo, palid! — Cine încă? Paris?
Scăldat în sânge?... O, ce groaznic ceas
Pricinui năpasta!... Ah, copila
Se mișcă...

(Julieta se deșteaptă)

JULIETA

O, Prea bunule părinte!

Știu bine cum ar trebui să fiu
Și sunt chiar... Unde e Romeo-al meu?

(Un zgomot din mormânt)

LORENZO

S'aude larmă... Vino, fata mea,
Și fugi, o, fugi din așternutul morții,
Al molimii și-al somnului silit!
Puteri mai 'nalte, mai presus de noi
Zădărnici ră tot ce-am pus la cale,

O, vino, vino! soțul tău e-aci,
 Mort lângă pieptul tău, Paris de asemeni!
 O, vino, te voi duce într'un schit
 De sfinte maice. Nu mai pierde vremea
 Cu întrebări, că vine straja. Haide,
 Copila mea... Nu pot să mai rămân.

(Pleacă)

JULIETA

Mergi, pleacă, — eu rămân. Ce-i asta-aci?
 O cupă 'n mâna lui Romeo-al meu?
 Otravă, văd, i-a fost sfârșitul grabnic.
 O, răule! De ce-ai sorbit-o toată
 Și nu-mi lăsași măcar un strop? Pe buze
 Să te sărut, că poate-a mai rămas
 Pe ele-o picătură de otravă
 Ce mi-o da moartea 'n veci vindecătoare!

(Îl sărută)

E caldă gura ta!...

STRAJA (Afară)

Ia-o 'nainte,

Băiete! Incotro?

JULIETA

O, Doamne! zgomot?...

De grabă dar! Pumnal bine venit!

(Apucă pumnalul lui Romeo)

Rămâi — aci, și lasă-mă să mor...

(Se înjunghie)

(Străjerii intră cu pajul lui Paris)

PAJUL

Aci e locul, unde arde torța.

INTĂIUL STRĂJER

Pământu-i plin de sânge; cercetați
Prin cimitir vreo câțiva dintre voi, —
Și arestați pe-oricine veți găsi.

(Câțiva străjери pleacă)

O, ce-mi văd ochii! Contele aci
Uciș, și Julieta 'n sânge caldă
Și moartă-a doua oară, ea ce fuse
De două zile îngropată-aci!
Plecați, vestiți pe ducele, treziți
Pe Capulet și alergați de grabă
La Montague! Voi ceilalți, căutați!

(Pleacă alți străjери)

Vedem cu ochii tot ce s'a 'ntâmplat,
Dar pricina o vom afla pe urmă!

(Vin câțiva străjери cu Baltazar)

AL DOILEA STRĂJER

Aci e servitorul lui Romeo,
L-am prins în curtea schitului.

INTĂIUL STRĂJER

Opriți-l,

Pân' la sosirea Ducelui.

AL DOILEA STRĂJER

Aci

E un călugăr, care plânge, geme

Și tremură. I-am zmulș din mâni hârlețul
Și târnăcopul, când trecea spre schit.

INTĂIUL STRĂJER

Acestea-s semne compromițătoare!
Opriți și pe călugărul acesta!...

(Intră Ducele cu suita)

DUCELE

O, ce nenorocire timpurie
Ne tulbură odihna dimineții?

(Intră Capulet, Contesa Capulet și alții)

CAPULET

Ce țipă lumea-afar' așa de tare?

CONTESA CAPULET

Pe uliți lumea strigă « Julieta »
« Romeo », « Paris »; — oamenii aleargă
Toți, lărmuind, spre mausoleul nostru.

DUCELE

Ce groază ne 'nfioară-aci auzul?

INTĂIUL STRĂJER

Măria Ta, mort zace-aci Sir Paris;
Romeo, mort și el... și Julieta,
Cea moartă mai 'nainte, caldă încă,
Abia acum ucisă...

DUCELE

Cercetați,
Cătați, și puneți mâna pe făptașii
Acestor crime!...

INTĂIUL STRĂJER

Aci e un călugăr
Și pajul lui Romeo. S'au găsit
La amândoi unelte ce slujesc
La desgroparea morților...

CAPULET

O, Dumnezeu! Nevastă, uite
Copila noastră sângere! Pumnalul
S'a rătăcit — și teaca-i goală zace
Pe spatele lui Montague și el
S'a rătăcit la sânul fetei noastre!...

CONTESA CAPULET

Vederea asta-mi cheamă bătrânețea
Ca dangățul de clopote la groapă!
(Intră Montague și alții)

DUCELE

Hai, Montague, te-ai mânecat de vreme
Să-ți vezi copilul și moștenitorul
De vreme secerat aci!

MONTAGUE

O, Duce!
Soția mea muri în noaptea-aceasta,

De jale după fiul surghiunit...
 Ce nou necaz se prăbușește-asupra
 Bătrânilor mei ani?

DUCELE

Privește-acolo

Și vei vedea!

MONTAGUE

Copil nesocotit!

O, ce te-a 'mpins spre groapă înaintea
 Bătrânului tău tată?

DUCELE

Zăvorește-ți

Blestemul încă, până lămurim
 Acest mister și-i vom afla izvorul...
 Atunci am să mă fac conducătorul
 Necazurilor voastre, și vă duc
 La moarte chiar. Dar pân'atunci tăceți
 Și 'ngăduiți ursita rea să fie
 Răbdării roabă... Și acum să vie
 În fața mea acei ce-s bănuși.

LORENZO

Asupra mea, cel mai neputincios,
 Cad toate bănușelile, căci vremea
 Și locul mai ales, sunt împotriva-mi;
 Vin dar să mă părăsc și să mă apăr,
 Ca acuzat și-acuzator eu însumi!

DUCELE

Deci spune fără 'nconjur tot ce știi.

LORENZO

Voi spune tot pe scurt, căci răsuflarea
Nu-mi dă răgaz să fiu prea lung la vorbă.
Romeo, mort aci, era bărbatul
Legitim al frumoasei Juliete,
Și Julieta, moartă-aci, era
Soția credincioasă-a lui Romeo.
Eu-i cununasem. Ziua nunții lor
Fu ziua cea din urmă-a lui Tybalt,
Al cărui timpuriu sfârșit goni
Pe tânărul Romeo în surghiun...
Și Julieta după el jelea,
Nu după văr... Voi, spre-a-i goni durerea,
O logodirăți, vrând s'o măritați
Cu nobilul Sir Paris, cu de-a sila;
Atunci la mine alergă copila
Cu ochii rătăciți și mă rugă
Să 'nlătur cununia-aceasta nouă,
De nu, m'amenință că se omoară:
Eu, sfătuit de arta mea, i-am dat
Atuncea un narcotic... ce-și avu
Urmarea lui, precum o prevăzusem,
Și-o adânci 'ntr'un somn asemeni morții.
I-am scris tot într'o vreme lui Romeo
Să vină-aci 'n această noapte-a spaimii,
S'o scoatem din mormântu-i de 'mprumut,

Când va pieri puterea băuturii...
Dar fratele Ioan, ce-avea să ducă
Răvașul, fu oprit de-un accident,
Și mi-l aduse înapoi ieri seara...
Atunci m'am dus eu singur pe la ceasul
Când trebuia să-și vină ea 'n simțiri,
S'o desrobesc din hruba strămoșească,
Vrând s'o ascund la mine în chilie
Pân' voi putea trimite la Romeo.
Dar când sosii o clipă mai 'nainte
De-a se trezi, zăceau morți fără vreme
Măritul Conte Paris și Romeo
Cel credincios. Acum ea se deșteaptă:
Eu o 'mplorai să plece și să 'ndure
A cerului mânie cu răbdare.
Atunci un zgomot mă goni afară
Din criptă. Ea, în desnădejdea ei,
Nu vru să mă urmeze, și-și făcu
Cu mâna sa, pe cât se pare, seama...
Atâta știu. Cât despre cununie,
Știa și doica... Dacă am vreo vină,
Jertfiți-mi, Duce, zilele bătrâne,
C'un ceas mai înaintea vremii și
Cu toată-asprimea dreptei judecăți.

DUCELE

Te știm cu toții om curat și sfânt...
Dar unde-i servitorul lui Romeo?
Ce spune el?

BALTAZAR

Eu mi-am vestit stăpânul
De moartea Julietei: și Romeo
Porni în goana calului atunci
Din Mantua, și a venit aci
In locu-acesta, la acest mormânt...
Răvașul care-l am aci mi-l dete
Să-l duc la tatăl său, iar el intră
In hrubă, și m'amenință cu moartea,
De nu mă duc, și de nu-l las acolo...

DUCELE

Răvașul dă-mi, să văd ce scrie 'n el.
Dar unde-i pajul ce-a chemat străjerii?
Băiete, spune, pentru ce-a venit
Și ce-a făcut aci stăpânul tău?

PAJUL

Venise să presare flori pe groapa
Miresei lui și, cum mi-a poruncit
Să stau deoparte, m'am supus poruncii.
Când iată că un om, c'o torță 'n mână,
Veni să spargă hruba și stăpânu'mi
Indată trase spada 'n contra lui,
Și-atunci am alergat să chem străjerii.

DUCELE

Scrisoarea întărește tot ce-a spus
Călugărul. El spune-amorul lor
Și vestea despre moartea Julietei;

Mai scie-apoi c'a cumpărat otravă
Dela un biet spițer, și că se duce
Cu ea, să moară lângă Julieta!
Ce ziceți voi acum, dușmani de moarte?
Ei, Capulet! Ei, Montague! Vedeți
Ce greu blestem pe ura voastră zace,
Cum Dumnezeu vă bate prin iubire!
Și eu pierdui, c'am fost prea lăsător,
Vreo două rude, și pe toți ne dor
Urmările acestei uri haine...

CAPULET

O, frate Montague, dă-mi mâna ta!
E zestrea fiicei mele. Nu-ți pot cere
Mai mult.

MONTAGUE

Eu însă pot să-ți dau mai mult:
O statue de aur fi voi pune;
Atâta vreme, cât va să răsune
In lumea-aceasta al Veronei nume,
Să nu mai fie-alt monument pe lume
Cum e al credincioasei Juliete.

CAPULET

La fel de scump cu-al credincioasei fete
Va fi și-al lui Romeo, ș'or să fie
Alături împreună pe vecie,
Sărmane jertfe ale urii noastre!

DUCELE

Vom mai vorbi de-aceste mari dezastre.
Această zi aduce-o pace sumbră;
Trist soarele și-ascunde fața 'n umbră.
De judecată n'o să scape nime:
Vă fi iertat sau pedepsit cu-asprime
Tot insul după vina sa; căci nu-i
Nici în povești mai mult prilej de jale
Decât în trista întâmplare-a lui
Romeo și a Julietei sale!

(Pleacă toți)

Biblioteca Județeană
— CLUJ —

MONITORUL OFICIAL ȘI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI 1945

65

ANTICARIAT 2
LUJ
- Lei 65 -

19209/89

